

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

79. Birleşim

23 . 3 . 1965 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	532:533	6. — Afyon Karahisar Milletvekili Halûk Nur Bâki'nin, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 3 . 3 . 1965 tarihli Haftalık Karar cetvelindeki 1936 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi hakkında Dilekçe Karma Komisyonu Başkanı Vasfi Gerger'in önergesi.	536
2. — Gelen kâğıtlar	533	7. — 7269 sayılı Umumi Hayata müesir Âfetler Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesine dair, Geçici Komisyon Başkanı İbrahim İmirzalıoğlu'nun önergesi	536
3. — Yoklamalar	534	8. — Elâzığ Senatörü Celâl Ertuğ'un, Hıfzıssıhha Kanununda değişiklik yapılmasına dair 2/376 sayılı kanun teklifinin diğer bütün işlere takdimen görüşülmesi hakkındaki Adalet Komisyonu Başkanı İsmail Hakkı Tekinel'in önergesi	537:538
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	534	9. — Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 27 arkadaşının, yeniden kurulacak vakıflar hakkındaki 2/734 sayılı kanun teklifinin gündemedeki bütün	
1. — Kıbrıs konusunda Hükümetçe Millet Meclisinin bir gizli oturumunda aydınlatılmak istendiğine dair Başbakanlık tezkeresi (3/1154)	534		
2. — Sayın Milletvekillerinden bazılarına izin verilmesine dair Başbakanlık tezkeresi (3/1154)	535		
3. — Bir toplantı yılında iki aydan çok izin alan Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'a ödeneğinin verilebilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/1155)	535		
4. — Bir toplantı yılında iki aydan çok izin alan Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoğlu'na ödeneğinin verilebilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/1156)	536		
5. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanun tasarısının hemen, öncelik ve ivedilikle görüşülmesine dair Başbakanlık tezkeresi (1/451)	536		

işlerden de önce görüşülmesine dair Geçici Komisyon Başkanı İlyas Seçkin'in önergesi 538:539

10. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Ereğli Demir ve Çelik fabrikaları Türk Anonim Şirketindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna bir üye seçimi 539

5. — Görüşülen işler 539

1. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı : 456) 539:553

6. — Sorular ve cevaplar 553

A) Yazılı sorular ve cevapları 553

1. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'nın, Et ve Balık Kurumunca, Beyşehir gölü civarında, bir balık unu fabrikası yapıp yapılmadığına dair yazılı soru önergesi ve Ticaret Bakanı Macit Zeren'in yazılı cevabı (7/447) 553:555

2. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Sakarya'nın, Karasu ilçesinin doğusundaki Melen Nehri ile Karaboğaz Gölü arasındaki arazinin kurutulması veya

ıslah edilmesi için bir tedbir düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi ve Köy İşleri Bakanı Seyfi Öztürk'ün yazılı cevabı (7/640) 555

3. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Kaynarca ilçesinin topçudivanı Kurudere köyünün içme suyu ihtiyacının karşılanıp karşılanmayacağına dair yazılı soru önergesi ve Bayındırlık eski Bakanı Arif Hikmet Onat ve Köy İşleri Bakanı Seyfi Öztürk'ün yazılı cevapları (7/642) 555:556

4. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli il merkezlerinde, 150 şer yataklı İşçi Sigortaları Hastahanesi yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi, ve Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in yazılı cevabı (7/648) 557

5. — Ordu Milletvekili Orhan Naim Hazineci'nin, Doğu - Karadeniz'de balıkçılığın inkişafı ve tutulan balığın mahallinde değerlendirilmesi için her hangi bir tesis kurulmasının düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi, ve Ticaret Bakanı Macit Zeren'in yazılı cevabı (7/664) 557:565

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Tarım Bakanı Turhan Kapanlı Bursa Milletvekili Sadrettin Çanğa'nın 76 ncı birleşimdeki konuşmasına cevap vererek, yağın şiddetli kar ve yağmurlarla zeytin dallarının kırılması yüzünden Bursa ve dolaylarında zeytin ürününün azalmasını önliyecek şekilde alınan tedbirlere ve yapılacak yardımlara dair bir demec verdi.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince bir meclis araştırma komisyonu kurulmasına dair önergesi okunarak, üzerinde yapılan görüşmelerden sonra konunun siyasi parti gruplarından ikişer ve bağımsızlardan bir kişi alınmak suretiyle teşkil edilecek 11 kişilik bir Araştırma Komisyo-

nunda incelenmesi, bu komisyonun görev süresinin 1 ay olması ve gerektiğe Türkiye içinde başka yerlere de gidilebilmesi için yetkili kılınması hususları kabul olundu.

Siyasi Partiler Kanun tasarısı ve tekliflerinin kısım ve maddeleri üzerindeki görüşmelere devam edildi.

23 Mart 1965 Salı günü saat 15 te toplanılmak üzere (saat 18,40 da) birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Ferruh Bozbeyli

Kâtip
Kastamonu
Sabri Keskin

Kâtip
Yozgat
Veli Uyar

SORULAR

Yazılı soru

1. — Diyarbakır Milletvekili Adnan Aral'ın, Zonguldak olaylarında ölen iki işçiyi kimin

öldürüldüğüne ve ateş etme emrini kimin verdiği-ne dair yazılı soru önergesi. (Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/696)

2. — GELEN KAĞITLAR

Teklifler

1. — Diyarbakır Milletvekili Adnan Aral'ın, Zonguldak olaylarında öldürülen işçilerden Mehmet Çavdar ile Satılmış Tepe'nin ana - baba - karı ve çocuklarına maaş bağlanması hakkında kanun teklifi. (2/821) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

2. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Yahyaoğlu 1308 doğumlu Selim Avcı'ya vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi (2/823) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

3. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Hasanoğlu 1305 doğumlu Halil Budinli'ye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi. (2/823) (Maliye ve Plân komisyonuna)

4. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Eyüpoğlu 1304 doğumlu Rıza Atik'e vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi. (2/824) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

5. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Fazlıoğlu 1300 doğumlu Şaban Taşdelen'e vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi. (2/825) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

Tezkereler

6. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça ile Kayseri Milletvekili Vedat Âli Özkan'ın yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/1152) (Anaya-

sa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu)

7. — Demirei kazasının Viran köyü 40 numaralı hanede nüfusa kayıtlı Mehmedoğlu, Hatice'den doğma 11 . 1 . 1933 doğumlu Hüseyin Bilgin'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/1153) (Adalet Komisyonuna)

Raporlar

8. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hiyaneti vataniye Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/447) (Gündeme) (S. Sayısı : 919)

9. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Dügünlerde men'i israfata dair 55 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları. (2/387) (Gündeme) (S. Sayısı : 349 a 1 nei ek)

Cumhuriyet Senatosundan gelen işler

10. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, Anayasayı ihlâl suçundan Yüksek Adalet Divanıca mahkûm edilenlerin cezalarının kısmen affı hakkındaki 78 sayılı Kanunun 2 nei maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi (Millet Meclisi 2/771, Cumhuriyet Senatosu 2/152) (Millet Meclisi S. Sayısı : 814, Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 554) (Adalet Komisyonuna)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15.00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : Nevzat Şener (Amasya), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 79 neu Birleşimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacak. Sayın üyeler lütfen beyaz düğmelere bassınlar. Yoklama işlemi başlamıştır.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir.. Müzakere için gerekli çoğunluğumuz mevcuttur. Müzakereye başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Kıbrıs konusunda Hükümetçe Millet Meclisinin bir gizli oturumda aydınlatılmak istendiğine dair Başbakanlık tezkeresi (3/1154)*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, Kıbrıs konusu hakkında Millet Meclisini aydınlatmak için Sayın Başbakan gündem dışı söz ta-

lebetmiştir. Bu hususta yazılı talepnamesi Riyasete gelmiştir. Ancak aynı talepte Sayın Başbakan birleşimin gizli cereyanını da istemiştir. Bu sebeple lütfen samiin gizli celsenin hitamına kadar salonu terk etsinler.

(Milletvekili olmyanlar salonu terk ettiler.)

Kapanma saati : 15,10

İkinci Oturum

(Gizlidir)

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma saati : 16,50

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTIPLER : Nevzat Şener (Amasya), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Birleşime devam ediyoruz.

2. — *Sayın milletvekillerinden bâzularına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/1155)*

BAŞKAN — Gündeme geçmeden evvel bâzi milletvekillerine izin verilmesi hakkında bir Divan kararı vardır. Onu okutuyorum :

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanının 22 . 3 . 1965 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoglu, 5 ay 26 gün hastalığına binaen, 9 . 12 . 1964 tarihinden itibaren.

Yozgat Milletvekili Celâl Sungur, 2 ay 22 gün hastalığına binaen, 24 . 2 . 1965 tarihinden itibaren.

İstanbul Milletvekili Saadet Evren, 1 ay mazeretine binaen, 17 . 3 . 1965 tarihinden itibaren.

Hatay Milletvekili Bahri Bahadır, 10 gün mazeretine binaen, 16 . 3 . 1965 tarihinden itibaren.

Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler, 1 ay mazeretine binaen, 22 . 3 . 1965 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — İsimleri teker teker okutup, oylarınıza sunacağım.

Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoglu, 5 ay 26 gün hastalığına binaen, 9 . 12 . 1964 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Yozgat Milletvekili Celâl Sungur, 2 ay 22 gün hastalığına binaen, 24 . 2 . 1965 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İstanbul Milletvekili Saadet Evren, 1 ay mazeretine binaen, 17 . 3 . 1965 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Hatay Milletvekili Bahri Bahadır, 10 gün mazeretine binaen, 16 . 3 . 1965 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler, 1 ay mazeretine binaen, 22 . 3 . 1965 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3. — *Bir toplantı yılında iki aydan çok izin alan Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'a ödeneğinin verilebilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/1156)*

BAŞKAN — Diğer bir önerge daha var, onu okutuyorum.

Genel Kurula

Hastalığı sebebiyle bir toplantı yılında iki aydan fazla izin alan Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'a ödeneğinin verilmesi, İçtüzüğü'nün 197 nci maddesi gereğince, Genel Kurulun kararına bağlı olduğundan; keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — *Bir toplantı yılında iki aydan çok izin alan Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoğlu'na ödeneğinin verilebilmesine dair Başkanlık tezkeresi (5/104)*

BAŞKAN — Diğer bir tezkere daha var, onu da okutuyorum:

Genel Kurula

Hastalığı sebebiyle bir toplantı yılında iki aydan fazla izin alan Diyarbakır Milletvekili Yusuf Azizoğlu'na ödeneğinin verilmesi İçtüzüğü'nün 197 nci maddesi gereğince, Genel Kurulun kararına bağlı olduğundan; keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5. — *Millî İstihbarat Teşkilâtı kanun tasarısının hemen öncelik ve ivedilikle görüşülmesine dair Başkanlık tezkeresi.*

BAŞKAN — Bir sunuş var, onu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

13 . 1 . 1964 tarihli Protokol gereğince toplanmakta olan Başkanlar Kuruluna Hükümet temsilcisi olarak katılan Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'e havale edilen konular dışında bulunmakla beraber Kıbrıs olaylarının bugünkü gelişmeleri karşısında ve millî güvenlik icapları bakımından biran önce kanunlaşmasında zaruret gördüğüm «Millî İstihbarat Teşkilât kanunu tasarısının» Millet Meclisince hemen müzakeresine geçilmesi hususunda yüksek delâletinizi saygılarımla rica ederim.

Başbakan
Suad Hayri Ürgüplü

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, bu tasarının önceliği evvelce kabul edilmiş bulunmaktadır. Siyasi partiler kanun tasarısından evvel ve takdimen görüşülmesi Başkanlık Divanınca da uygun mütalâa edilmiştir. Önergeyi oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Siyasi partiler kanunu tasarısından evvel görüşülecektir.

6. — *Afyon Karahisar Milletvekili Halûk Nur Bâki'nin, Dilekçe Karma Komisyonu Ge-*

nel Kurulunun 3 . 3 . 1965 tarihli Haftalık Karar cetvelindeki 1936 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi hakkında Dilekçe Karma Komisyonu Başkanı Vasfi Gerger'in önergesi.

BAŞKAN — Diğer bir önerge var, okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına
Komisyonumuzun 5 . 3 . 1965 tarihli ve 67 sayılı raporu 917 sıra ile basılıp dağıtılmıştır.

Gündeme alınarak her işe takdimen ve tehcihan görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dilekçe Karma Komisyonu
Başkanı
Urfa Senatörü
Vasfi Gerger

BAŞKAN — Bu teklifin Siyasi partiler kanunu tasarısından evvel görüşülmesi Başkanlık Divanınca da uygun mütalâa edilmiştir. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başka bir önerge var, onu okutuyorum :

7. — *7269 sayılı Umumi Hayata müessir Afetler Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesine dair, Geçici Komisyon Başkanı İbrahim İmirzahoğlu'nun önergesi,*

Yüksek Başkanlığa

7269 sayılı Afetler Kanununda yapılması öngörülen değişikliğe ait kanun tasarısı hakkındaki Geçici Komisyonumuz raporunun öncelik ve ivedilikle görüşülmesini komisyon kararı uyarınca, arz ve teklif eylerim.

Geçici Komisyon Başkanı
Ankara Milletvekili
İbrahim İmirzahoğlu

BAŞKAN — Bu kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi Başkanlık Divanınca da uygun mütalâa edilmiştir.

Kabul edildiği takdirde gündemin öncelikle görüşülecek işleri arasına ithal edilecektir. Yani, Siyasi partiler kanunu tasarısından evvel değil; Siyasi partiler kanunu tasarısından sonra öncelikle görüşülecek işler kısmına alınacaktır.

Bu önergeyi, oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8. — *Elâzığ Senatörü Celâl Ertuğ'un, Hıfzıssıhha Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki 2/376 sayılı kanun teklifinin diğer bütün işlere takdimen görüşülmesi hakkındaki Adalet Komisyonu Başkanı İsmail Hakkı Tekinel'in önergesi*

BAŞKAN — Diğer bir sunuş var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Elâzığ Senatörü Celâl Ertuğ'un, Hıfzıssıhha Kanununda değişiklik yapılmasını öngören ve esasen 2/376 sırasında kayıtlı kanun teklifi haline edilmiş olduğu Millet Meclisi komisyonlarında görüşülmüş ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle müzakere edilmesi kararlaştırılmıştır.

Hususiyle, Ankara - Çatalağzı ve benzeri şehir ve bölgelerde insan sağlığını ciddi şekilde tehdideden ve havayı kirleten faktörler önleyici tedbirleri muhtevi olan bu teklifin, zamanında gerekli tedbirlerin alınmasını teminen diğer bütün işlere takdimen görüşülmesini saygiyle arz ve teklif ederim.

**Adalet Komisyonu Başkanı
İsmail Hakkı Tekinel**

BAŞKAN — Bu kanun teklifinin daha evvel öncelikle görüşülmesi kabul edilmiş bulunmakta idi. Takdimen görüşülmesi hususu Başkanlık Divanınca uygun mütalâa edilmemiştir. Karar, Yüce Heyetinizindir.

HUHI SOYER (Niğde) — Hangi kanun?

BAŞKAN — Efendim lütfen biraz ilgi gösteriniz. Tekrar okutacağız. Bir defa müsamaha gösteriyorum. Lütfen ilgi ile dinleyiniz.

(İsmail Hakkı Tekinel'in önergesi tekrar okundu.)

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Önergenin lehinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, bu kanun teklifi hakkında muhterem Başkanlık öncelik ve ivediliği kabul etmemektedir.

BAŞKAN — Sayın Ülker, bir dakikanızı rica ediyorum.

Öncelik ve ivediliği kabul ettik. Fakat herşeye takdimen görüşülmesi hususu Başkanlıkca muvafık mütalâa edilmemiştir. Buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Özür dilerim. Takdimen görüşülmeyi kabul etmemişlerdir. Bendeniz meselenin çok ehemmiyetli olduğunu burada ifade etmek isterim. Ankara şehrinin üzerini kaplıyan gazların önlenmesi bu kanunu çıkardıktan sonra dahi birkaç sene devam edecektir. Kanunun maddeleri de azdır; Büyük bir şehrin hayatı kanser tehlikesiyle karşı karşıyadır.

BAŞKAN — Sayın Ülker, bir dakikanızı rica edeyim.

Bâzi arkadaşlar hatibi dinlemek imkânından mahrum bulunuyorlar. Çok rica ederim, lütfediniz, hatibi dinlemek imkânını sağhyalım.

Buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (Devamla) — Bu sebeple hayati ehemmiyeti olan ve tatbikâtı da zaman isteyen, maddeleri de gayet az olan bu kanunun burada görüşülmesi doğru olur kanaatindeyim. Yardımlarınızı istirham ederim.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Aleyhinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Karca.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, daha önce Hükümetin ve bütün grup temsilcilerinin iştiraki ile yapılan bir protokolün Yüce Meclisinizce kabul edilmesi neticesinde Anayasanın 7 nci geçici maddesine tabi müddetli kanunlardan Siyasi Partiler Kanununun Meclisimizde devamlı ve sürekli olarak görüşülmesi Yüce Heyetinizin kararına iktiran etmiş idi. Bu karar alınırken Yüce Meclisinizce gündemde Sayın Ertuğ'un teklifi kadar önemli ve memleket hayatının pek çok hususlarına temas eden kanun tasarı ve teklifleri olduğu malûm bulunuyor idi. Bu durumda Siyasi Partiler kanunu tasarısının bütün bu pek ehemmiyetli kanun teklif ve tasarılarına tercih edilmesinin sebebi, bu Meclisin döneminin Anayasanın müddete tabi olduğu kanunları çıkarmadan sona erme teklifesinin mevcudiyeti idi. Bu böyle iken, Siyasi Partiler kanun tasarısının önüne ancak memleketin millî güvenliği ve dış politikası bakımından kesin zaruret görüldüğü Hükümet tarafından beyan edilen kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesinden gayri bir istisnanın kabul edilemeyeceği aşikârdır. Nitekim Başkanlık Divanı da bu kıstasları uygulamış ve Kıbrıs meselesi bakımından arz ettiği ehemmiyet dolayısıyla, Millî

İstihbarat Teşkilâtı Kanun tasarısının görüşülmesini kabul etmiştir. Hal böyle iken, diğer kanun teklif ve tasarılarının Siyasi Partiler kanunu tasarısına tercih edilmesi, daha önce verilen kararın ruhuna ve maksadına tamamen aykırı olur. Celâl Ertuğ arkadaşımızın teklifine mümasil pek çok tasarı ve teklif pek çok sahalarda mevcuttur. Bu itibarla bu teklifin reddi yolunda pek doğru kıstaslara dayanarak karar almış olan Başkanlık Divanı teklifinin Yüce Heyetinizce tasvibi yerinde olacaktır.

BAŞKAN — Önergeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer bir önerge vardır, onu okutuyorum.

9. — *Bahkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 27 arkadaşının, yeniden kurulacak vakıflar hakkındaki (2/734) sayılı kanun teklifinin gündemdeki bütün işlerden de önce görüşülmesine dair Geçici Komisyon Başkanı İlyas Seçkin'in önergesi*

Sayın Başkanlığa

Komisyonumuza havale edilen 2/734 sayıda mukayyet (Yeniden kurulacak vakıflar hakkında) kanun teklifinin müzakeresi bitmiş ve 918 sıra sayısı ile basılmıştır.

Mevzuun chemmiyetine binaen teklifin gündemdeki işlere takdimen ve tacilen görüşülmesine delâletinizi arz ve rica ederim.

Saygılarımla.

Geçici Komisyon Başkanı
Ankara
İlyas Seçkin

BAŞKAN — Bu kanun teklifinin öncelikle görüşülmesi hususu Başkanlık Divanıca kabul edilmiş bulunmaktadır. Ancak, takdimen görüşülmesi hususunu Başkanlık Divanı müspet mütalâa etmemiştir...

Söz mü istiyorsunuz Sayın Bolak?

Önergenin lehinde mi? Buyurunuz.

AHMET AYDIN BOLAK (Bahkesir) — Muhterem arkadaşlarım, biraz evvel Sayın Ülker'in vâkı lehte beyanına rağmen, Sayın Kırca'nun aleyhte vâkı beyanı üzerine bir önerge Başkanlık Divanının görüşüne uyularak reddedilmiştir. Yüksek Heyetinizin temayülü bununla belli olmuş olmasına rağmen, bir iki hususu takririn lehinde olarak arz etmek istedim.

Kanun teklifi, isminden de anlaşılacağı üzere, içtimai hayatımızda bir mevzuun, senelerce boşluğu hissedilen bir müessesenin teminine mâ-tuf bir tekliftir. Bu sebeple, daha önce Yüksek Heyetinizce iltifata mazhar olan bir geçici Komisyon teşkili suretiyle görüşülmüş ve intacedilmiş.

Başkanlık Divanı lûtfedip meselenin önceliği hakkında karar vermiş bulunuyor. Takdimen görüşülmesinin ne mahzur tevlidedeceğini veya ne mahzur tevlidetmiyeceğini takdir buyurmanız için, kanun metninin 6 maddeden ibaret olduğunu ve bu 6 madde için de müzakerelerin süratle cereyanının mümkün olacağı hususunu arz ederek sizleri daha fazla rahatsız etmek istemiyorum. Lûtfedip lehinde rey kullanırsanız meselenin süratle müzakeresi mümkün olabilir. Aksi halde gündemdeki diğer işlere intizaren bekleyecek ve bu devre zarfında kanunlaşması mümkün olamamak gibi bir bedbahtlığa mâruz kalacaktır. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Kırca buyurunuz, aleyhinde.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, sevgili Bolak arkadaşımızın beyanları biraz evvelki sözlerimi teyidemiş oluyor. Bu beyanlar da gösteriyor ki, hakikaten Meclisin aslında basılması icabetse bir kitap halini alacak olan normal gündeminde toplum hayatımızın pek önemli veçhelerini ilgilendiren son derecede önemli kanun tasarı ve teklifleri mevcuttur. Fakat verilmiş olan kararlara riayet mecburiyeti, olsa olsa sadece, daha önemli mecburiyetler dolayısıyla, yani demin arz ettiğim gibi, dış politikamızın selâmeti ve millî güvenlik zaruretleriyle ortadan kaldırılabilir. Bu da ancak Millî İstihbarat Kanunu için vârittir. Bu durumda kanaatimiz bendeniz tekrar arz edeyim: Anayasanın süreye tabi tuttuğu bir kanunun bu dönem içinde çıkması için bu takririn Başkanlık Divanı kararına uyularak, reddedilmesi gerekmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, bir hususu daha hatırlatmak istiyorum. Daha önce Yüce Heyetinizin aldığı bir kararla Siyasi Partiler Kanununu kısım kısım görüşmeye karar verdik. Demek ki, bunun müstaceliyeti üzerinde hepimiz müttefik bulunuyoruz. Hal böyle iken şimdi bu kanunun üzerine millî güvenlik ve dış politika zaruret-

leri gerektirmeden başka kanun tasarısı ve tekliflerini ve mevzuları çıkarmak elbette ki, doğru olmayacaktır. Takririn reddedilmesini istirham ederim.

BAŞKAN — Önergeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Divan, öncelikle görüşülmesi hususunu kabul etmiştir. Öncelikle görüşülmesi hususunu oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öncelikle görüşülmesi hususu kabul edilmiştir.

10. — *Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Ereğli Demir ve Çelik fabrikaları Türk Anonim Şirketineki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna üye seçimi.*

BAŞKAN — Kâğıtları dağıttınız.

Muhterem arkadaşlarım kâğıtları dağıttığımız sırada müsaade ederseniz tasnif heyetini seçelim. Sayın Güner Sarısözen?... Yoklar, Sayın Cemil Karahan?... Yoklar. Sayın Nihat Berkkan?... Buradalar. Sayın Süreyya Öner?... Yoklar. Sayın Mustafa Kepir?... Yoklar. Sayın Abdurrahman Yazgan?... Yok. Sayın Yahya Dermancı?... Yok. Sayın Mehmet Çobanoğlu?..

MEHMET ÇOBANOĞLU (Denizli) — Buradayım.

BAŞKAN — Sayın Haşim Tari?... Yoklar. Sayın Nihat Erim?... Yoklar. Sayın Vefa Tanır?... Yoklar. Sayın Mustafa Kaptan?..

MUSTAFA KAPTAN (Sinop) — Buradayım.

BAŞKAN — Sayın Nihat Berkkan, Sayın Mehmet Çobanoğlu, Sayın Mustafa Kaptan tasnif heyetine seçilmişlerdir.

Adayları okuyacağım. Kâğıtların hepsi dağıtıldı mı? («Dağıtıldı» sesleri) Tamam...

Muhterem arkadaşlarım; Adalet Partisi Grupundan, Sayın Refet Sezgin ile Sayın Arif Hikmet Güner aday gösterilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisinden, Sayın Rüstü Özal ve Sayın Mehmet Ali Pestilci aday gösterilmişlerdir.

Yeni Türkiye Partisi Grupundan, Sayın Nafiz Giray ve Sayın Sırrı Öktem aday gösterilmişlerdir.

Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi Grupundan, Sayın Faruk Küreli ve Sayın Veli Başaran aday gösterilmişlerdir.

Millet Partisi Grupundan Sayın Oğuz Demirtüzün ve Sayın Memduh Erdemir aday gösterilmişlerdir.

Bağımsızlardan ise Sayın Nihat Berkkan ve Sayın Fuat Ümid adaylardır.

Ancak Sayın Nihat Berkkan, zatiâliniz hem tasnif heyetinde âza, hem aday olamazsınız. Adaylığınız mevzu bahis olduğuna göre müsaade buyursanız, tasnif heyetine başka bir arkadaş seçelim. Bağımsızlardan Sayın Fuad Ümit aday gösterilmişlerdi. Ancak daha önce alınan karar gereğince bir tanesinin ismi yazılacaktır. Hangisi gerekli çoğunluğu sağlarsa, o komisyonda görev alacaktır.

Sayın Fuat Börekçi?... («Yok», sesleri). Sayın Mehmet Başaran?... («Burada» sesleri) Tasnif Heyetine seçildiniz, lütfen buyurunuz.

Efendim, anlayışlamayan bir nokta varsa Riyaset tekrar bir açıklamada bulunsun...

Tokat ilinden oylamaya başlıyoruz, isimleri yavaş yavaş ve sırasıyla okutuyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN — Meclis Araştırma Komisyonu üyelikleri için yapılan seçimde oyunu kullanmayanlar var mı?... («Var», sesleri) Lütfen acele ediniz.

Oyunu kullanmayan var mı?... Yok. Oy verme işlemi nihayete ermiştir. Sepetleri kaldırınız. Tasnif Heyeti lütfen yerini alsın.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Millî İstihbarat Teşkilâtı kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı: 456) (1)*

(1) 456 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Biraz evvel Yüce Heyetinizin aldığı karar gereğince Millî İstihbarat Teşkilâtı kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu üzerindeki müzakerelere başlıyoruz. Bu hususla ilgili Komisyon lütfen yerini alsın.

Komasyon Sözcüsü Sayın Koç, lütfen yerinize.

Hükümet adına beyanda bulunacak kimseler? Başbakan adına Sayın Başbakanlık Müsteşar Vekili Müslîh Fer ile Millî Emniyet hizmetleri Başkanı Ziya Selçuk mezun kılınmışlardır. Yazılı yetkileri vardır.

Millî İstihbarat kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporunun tümü üzerinde söz isteyenler? Sayın Özoğul, A. P. Grubu adına Sayın Hilmi Aydınçer ve C. H. P. Grubu adına Sayın Asbuzoğlu'dur.

Buyurun Sayın Aydınçer.

A. P. GRUPU ADINA HİLMİ AYDINÇER (Aydın) — Muhterem arkadaşlarım, Yüksek Meclisin kıymetli üyeleri;

Millî İstihbarat teşkilâtı kanunu tasarısı, Develletin güvenliği ve millî politikası ile ilgili istihbarat çalışmalarını bir bütün olarak ele almak, sevk ve idaresini sağlamak ve bu maksatla, Başbakanlıkta şimdiye kadar olmyan bir organın yerini almak suretiyle, Devletin millî politikasına hizmet etmek üzere, bu organın kuruluşuna mâtufl bir tasarı olarak huzurunuzda gelmiş bulunmaktadır.

Biz grup olarak böyle bir boşluğu tamamlayan, şimdiye kadar kanuni ve mesnetsiz olarak çalışan, bu teşkilâta ait şimdi getirilen kanun tasarısının lehindeyiz.

Millî İstihbaratımız şimdiye kadar Başvekâlete bağlı ve «Millî Emniyet Hizmeti» namı altında, kısacası eski yazıdaki baş harfleriyle, «MAH» teşkilâtı adı altında vazife görmekte idi. MAH teşkilâtı İstiklâl Harbi sırasında «Teşkilâtı Mahsus» adı altında Atatürk'ün emriyle kurulmuştur. Bilâhara 1926 senesinde yine Atatürk'ün emri ile vazife, salâhiyet ve tahsisatının Başvekâlet tarafından takdir edilecek bir millî emniyet hizmeti namı altında vücut bulmuştur.

1954 senesinde teşkilât yeniden tevsi edilmiş ve son olarak NATO camiasına katılmak suretiyle müşterek çalışmalar şeklinde inkişaf etmiştir. Şimdiye kadar millî istihbaratı Devlet çapındaki Erkânı Harbiye İstihbarat Başkanlığı üzerine almış bulunmakta idi. Devlet İstihbaratı olarak diğer bakanlıklardan gelen bilcümle istihbaratın Başvekâlete verileceği, kıymetlenirileceği bir organ mevcut değildi. Erkânı Harbiye ise stratejik istihbaratla meşgul idi. O halde Devletin millî politikasını güdecek istihbaratın

temerküz edeceği bir organ mevcut değildi. İşte huzurunuzda gelmiş bulunan bu tasarı bu organa hayatıyet vermekte ve daha şümüllü olarak kanuni bir mesnet bahşetmiş bulunmaktadır.

Bu bakımdan, Grupumuz bu tasarının lehindedir. Anahatlarıyla arz etmiş olduğum bu tasarı bugüne kadar gecikmiştir. Maddeler üzerinde noktai nazarımızı ayrıca arz etmek üzere huzurunuzdan ayrılıyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — C. H. P. Grubu adına Sayın Asbuzoğlu, buyurunuz.

C. H. P. GRUPU ADINA ŞEVKET ASBUZ- OĞLU (Eskişehir) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Yüce Meclisinizin biraz önce diğer kanunlara tercihan ve takdimen görüşülmesini kabul buyurduğu ve müzakeresine şu anda başladığımız Millî İstihbarat teşkilât kanun tasarısı uzun yıllardan beri tedvinine lüzum hissedilip de bir türlü çıkarılmamış olan ve Cumhuriyetin ilânından bu tarafa muhtelif müesseselerden eleman almak suretiyle idare edilegemekte olan bu müesseseyi bir kanunla düzenlemek suretiyle daha verimli bir hale sokmak için bir tasarı hazırlayarak huzurunuzda sevk eden İkinci İnönü Hükümetine huzurunuzda, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, teşekkürlerimizi arz etmeyi bir vazife sayarım.

Muhterem milletvekili arkadaşlarımızın da malûmu olduğu veçhile, 1926 senesinden beri «MAH Teşkilâtı» namı altında Devletimizin iç ve dış emniyeti bakımından millî güvenliğimize karşı yöneltilen türlü tertiplerin haber alınmasında ve kontr hareketlerin ifasında başarı ile hizmet veren Millî Emniyet Reisliği, teşekkül tarzı itibariyle elemanlarını çeşitli kaynaklardan temin etmek zorunda kaldığından bu mühim hizmetin zaman zaman aksaklıklar arz ettiği esfle müşahede edilmekte idi. Bu bakımdan, gerekçede de tebarüz ettirildiği veçhile, belli bir millî politikanın tâyinine esas olacak plânların hazırlanmasında ve yürütülmesinde elde edilen istihbarattan gereği gibi de istifade edilememekte idi. Bundan da acıklı olan taraf, çok ulvi gayelerle teşkil edilecek bu hizmet mensuplarının belli bir kanunları olmadığı için, bu görevin zaman zaman nâhil ellere teslim edilmiş olmalarından dolayı tamamen gayenin haricine çıkılmış olduğunu da üzüntü ile müşahade etmiş bulunuyoruz. İşte bu sebepledir ki, bu

kanun tasarısını kabul etmekte pek çok mahzurlar ortadan kaldırılabilecek ve asıl vazifesi olan haber alma, kıymetlendirme, psikolojik savunma diğer Devlet organlarındaki buna mümasil haberleri zamanında bir araya getirme ve aynı zamanda Millî Güvenlik Kurulu ile birlikte diğer Devlet organlarına vaktinde alınan haberleri ulaştırma, yayma ve istihbarat çalışmalarını koordine etme bakımından hizmetlerini de verimli bir hale sokmuş bulunacağız.

Ayrıca bir Anayasa organı olarak kabul buyduğunuz Millî Güvenlik Kurulunun bir kısım işlerini de bu hizmete devretmekle Millî Güvenliğe ait meseleleri sorumlu ellere tevdi etmiş bulunacağız.

Yine bu tasarıyı kabul etmekle bugüne kadar istihbaratla görevli daireler arasındaki çetli gelişmelere de son vermiş bulunacağız.

Muhterem milletvekilleri, demokratik rejimle idare edilen devletlerin pek çoğunda mütakâmil bir hale getirilip millî politikalarının yürütülmesine, millî hizmetlerin sağlandığında istihbarat eylediğimiz ve kendi bünyelerine göre, türlü adlarla anılan bu müesseselerden hiç de geri kalmıyan ve onlara nazaran daha az müsait şartlar içerisinde Cumhuriyet tarihimize birlikte memleketin gerek dış münasebetlerinde, gerekse rejim aleyhine yönelen iç cereyanlarında şerefle vazife gören «MAH Teşkilâtı,» bugünkü adıyla «Millî Emniyet Hizmetleri teşkilâtı» bu kanunla millî istihbarat teşkilâtının bel kemiğini teşkil ederek ve yeniden kurulacak organların kolaylıkla vazifelerini ifade yeteri kadar vasıfları bünyesinde toplayarak tarihimizde şerefli mevkiini daima muhafaza edecektir.

Bu sözlerimle şunu ifade etmek istiyorum ki; bugün yeniden kurulmak üzere bulunan Millî İstihbarat teşkilâtı bir müsteharlıkla Başbakanlığa bağlanmakla, demin de arz ettiğim gibi, Cumhuriyetin ilânından bu tarafa hakikaten şerefli hizmet vermiş ve fakat bazen bu teşkilâtın kendi elinde olmıyarak belli bir kanunları mevcudolmadığı için; bazan nâehil ellere tesliminden dolayı üzüntü duyduğumuz bu teşkilât bugün, Millî İstihbarat Teşkilât Kanunu ile ortadan kalkmıyor; bilâkis onun belkemiğini teşkil ediyor. Bu hususu burada ifade ederken bu teşkilâtın hakikaten memlekete hayırlı

hizmetler verdiğini de ifade etmeyi bir zaruret addetmekteyim. Tasarı umumiyetle bir kuruluş, mesuliyet ve yetkileri gösteren bir kadro konunu mahiyetini taşımaktadır. Bu hal hizmetin özelliğinden ileri gelip Millî Emniyet hizmetlerinin neler olabileceğini bugünden tadad etmek mümkün olmadığı gibi, bugün, zararlı görülen bir hareketin yarın için faydalı olacağı hiçbir zaman mütalâa olunmayacak meselelerden bulunmadığını temin edemediğimiz için, vazifelerinin tadadı mahiyette tasarıda yer almasını istemeye de hakkımız olmadığını ifade etmek isterim.

Muhterem Milletvekilleri, tasarıya şöyle bir göz attığımız zaman iki kısım kadro ile karşılaşmaktayız. Bunlardan birisi tasarıya eklenen cetvellerde yer alan memur kadroları olup bunlar, bu bugünde görülen ve kaynaklarının bir kısmını Emniyet Umum Müdürlüğü kadrosundan, bir kısmını da Genelkurmaydan alarak oralarda görülen kadrolardır. Bugünkü tasarıya ekli olan cetvellerdeki kadrolar da daha geniş şekilde bunu gösterecektir. Ama ikinci bir kadrosu vardır ki, bunu görmemize imkân yoktur. Burada bu kanunla gösterilmesini istemeye de hakkımız yoktur. Zira görünmiyen kadroların nerede, ne zaman teşkil edileceğini bunu Millet Meclisinin değil, bu vazifeyi tevdi ettiğimiz müsteharlığa bağlı Genel Müdürlüklerin teşkil edeceğini, vazifenin mahiyeti icabı, kabul etmek lâzımdır.

Millî Emniyet görevlerinin ifasında bugüne kadar pek çok fedakârlıkları görülen ve fakat kendileri bu görünmiyen kadrolarda buldukları için şimdiye kadar verdikleri vazifenin ehemmiyeti nazara alınmaksızın, vazife başında mâruz kaldıkları felâketlerden dolayı bu arkadaşların istikballeri teminat altına almamıştır. Çoğu zaman bunlar, Bakanlar Kurulunun veya bu teşkilâtın başında bulunan hizmet reisinin takdirine terk edilmek suretiyle âdeta bu görünmiyen vazifelerde, belli olmıyan kadrolarda istihdam edilen bu kimseler, vazife esnasında mâruz kalacakları her türlü fedakârlıktan veya çoğu zaman da ölümle neticelenmesine rağmen maddeten olsun kendilerini tatmin edememekten mütevellit çekilen ıstırapları bu kanun tasarısı dindirmek maksadını taşımaktadır. Bu sebeple onları bu vazife esnasında, gerek is-

tikballeri yönünden bu vazifeden ayrılıp Devlet hizmetinde vazife aldıkları takdirde kendilerine bir hak tanınması ve gerekse bu vazife esnasında mâruz kalacakları türlü tehlikeler dolayısıyla maddi yönden taltif etmiş bulunmak suretiyle bir disipline bağlamış olmakla bu kanun tasarısıyla bir yenilik getirildiğine ve hizmetin iyi görüleceğine inanmaktayız. Bütün bu hizmetlerin bir müsteşarlığa bağlanmış olması ve bu müsteşarlığın da Başbakanı karşı sorumlu olması hizmetin özelliği icabıdır. Bunu kabul etmemeye, müstakil görmeye de imkân yoktur.

Ayrıca tasarının üçüncü maddesinin son fıkrasında «MİT'e yukarıda yazılı görevler dışında hizmet yüklenemez ve bu teşkilât başka istikametlere yöneltilemez» denilmiş olmakla da biraz önce arz ettiğim bu hizmette vazife alan insanları bundan sonra kötü emeller peşinde, kendi gayeleri uğrunda çalıştırmak gibi bir vazife de tahmil edilemeyeceği için tasarımı, bu yönden de hararetle kabul etmekteyiz.

Muhterem Milletvekilleri; heyeti umumiyesi ile mühim bir boşluğu dolduracak olan bu tasarının bir an evvel kanunlaşarak yürürlüğe girmesi C. H. P. Meclis Grubunun en samimî temennisi olduğunu, sözlerime son verirken, belirtmek isterim.

Tasarının maddelerinin müzakeresi sırasında gördüğümüz ufak tefek aksaklıkları gidermek için, ayrıca söz almak suretiyle kanunun bütünleşmesine C. H. P. Grupa olarak yardımcı olacağız.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Nazmi Özogül, buyurun.

NAZMI ÖZOĞUL (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, sözlerime maalesef Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü arkadaşımızın sarf ettiği bir sözle ve cevabıyla başlayacağım. «İstihbara Teşkilâtı, ehil ellere evvelce verilmemiş ve bu kanun gelince, normal ellere verilmek suretiyle mükemmel bir şekilde çalışacakmış.»

Arkadaşlar, İstihbarat Teşkilâtımızı yakinen bilen ve yakinen takibeden bir arkadaşımız olarak sözlerime istiklâl tarihi başladığı anda büyük Atatürk'ün dış politika ve millî güvenlik için kurduğu AP Ajansı ve bilâhara MAH teşkilâtı ve bugün Millî Emniyet Teşkilâtı, Erkân Harbiye İstihbarat Teşkilâtı, Hariciye

Bakanlığı İstihbarat Teşkilâtı ve yine muhterem Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü arkadaşımızın çalıştığı emniyet teşkilâtının Birinci Şubesinde çalışan İstihbarat Teşkilâtı, memurlarına ve hizmetlilerine vatanperverane hizmetlerinden dolayı teşekkürle vazifeme başlarım.

Arkadaşlarım; bu kanun niçin gelmiştir? Başbakanlığa gelen haberler zamanında gelmemekte idi. Muhtelif istihbarat yollarıyla gelen haberler evvelâ muhtelif kanallarda kıymetlendiriliyordu, muhtelif noktalarda yorumlanıyordu ve istihbarat Başbakanlığa gelinece kadar zaman bakımından kıymetini kaybetmiş oluyordu. Bu kanunu getirmekten esas maksat; halihazırda vatanperverane çalışan bütün İstihbarat Teşkilâtını bir noktada toplamak gayesini güder.

Arkadaşlarımız eğer birinci maddeyi okumuşlarsa o zaman görecektir ki, Başbakanlığa gelecek haberlerde araya aracı girmeden bir kademedden geçmeden, günlük kıymetini kaybetmeden derhal Hükümet Başkanına alınan istihbaratı ulaştırmaı bu kanun gerçekleştirmektedir. Fedekârlıkla ve vatanperverane çalışan Millî Emniyet Teşkilâtımız, bütün tarihimiz boyunca vazifesini şerefle yapmış ve oraya giren arkadaşlarımız muhtelif cenderelerden, tetkiklerden geçirildikten sonra kendilerine vazife verilmiş, eğer birtakım aksaklıklar olmuşsa bu teşkilâta gerekli maddi imkânların sağlanamaması ve gerekli teşkilât ve personelin gereği kadar temin edilememesi yüzünden bu teşkilâtımız, istenilen gayeye ulaşacak istihbarat vazifesini yapamamıştır. Yoksa, ehil ellerin oraya girmemesinden değil. Eğer İngiltere'nin istihbaratı tetkik edilirse görülecektir ki; bugün, ordusuna sarf ettiği paradan daha büyük miktarda parayı İngiltere, istihbaratı için sarf etmektedir. Ordusunu küçük tutmakta; fakat istihbarat teşkilâtına bütün kasalarını açmaktadır.

Bu kanunu kabul etmekten bilhassa şu fayda temin edilmiş olacaktır: Muhtelif istihbarat teşkilâtı. Yani, millî müdafaanın istihbarat teşkilâtı, Dışişleri Bakanlığının Haber Teşkilâtı, Millî Emniyetimizin Haber Teşkilâtı, Hükümetin dış politikasına göre ne gibi haberler topluyacağını ve ne maksatla topluyacağını bu teşkilâtı kurmakla gayet kolay olarak zama-

nında temin etmiş ve imkân sağlamış olunacaktır. Bunlar, bugün yapılmaktadır, fakat muhtelif kademelerde, muhtelif şekilde zaman kaybına sebeb olduğundan, bu tasarı kabul edilmesi ile istihbarat teşkilâtımıza kanuni bir vecheye vermiş bulunacağız. Maddelere gelince teferuata girmek suretiyle fikriyatımızı arz edeceğim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, grup adına mı? Buyurunuz.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Sarfınazar ettim, efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Asbuzoğlu, C. H. P. si Grubu adına.

C. H. P. GRUPU ADINA ŞEVKET ASBUZOĞLU (Eskişehir) — Özür dilerim, biraz önce konuşan A. P. Sözcüsü arkadaşım benim konuşmalarımı yanlış anlamışlar...

BAŞKAN — Efendim, A. P. Sözcüsü değil, şahsı adına konuştu.

ŞEVKET ASBUZOĞLU (Eskişehir) — Şahsı adına mı?

BAŞKAN — Evet efendim.

ŞEVKET ASBUZOĞLU (Devamla) — Bilmiyordum.

O halde arkadaşım benim konuşmamı yanlış anlamış. Ben bugünkü Millî Emniyet Hizmet Teşkilâtı kötü çalışmış mânasında bir cümle kullanmadım. Bilâkis Cumhuriyetin ilânından bu tarafa verdiği hizmetin değerine gerek iş istihbarat bakımından ve gerek dış istihbaratımız bakımından şerefle övünülecek bir maziye sahibolduğunu ifade ettim. Ancak; zaman zaman nâhil ellere bu teşkilâtın teslim edilmiş olduğunu, bir kanunu olmadığı için bu işin böyle yapıldığını arz ettim. Hakikaten bugün bu teşkilâtın bir kanunu yoktur, bugüne kadar çıkarılmamıştır. Bu kanun çıktığı takdirde bundan böyle nâhil ellere teslim edilmeyeceğini ifade ettim. Yoksa teşkilâtın bizatihi kendisini veya verdiği hizmetleri ne küçümsemiştir ne de bu teşkilâtın askerî ve sivil erkândan seçilen kimselerinin vazifelerinde lâkaydilikleri görüldüğü veya beceriksizlikleri görüldüğü gibi bir ifadede bulunmadım. Bilâkis, şerefli bir maziye sahib olduklarını tekrar ifade etmek isterim.

Nâhil ellere verilmiş olmasının misallerini izin verin, açıklamıyayım. Bunları o günleri

yaşamış olan bütün arkadaşlarımız bilirler. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Atatöv, buyurun.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu Meclisimize 1963 yılının 5 nci ayında verilmiş ve Geçici Komisyonu da 1963 yılının 9 ncu ayında bu kanun tasarısını görüşerek Meclisimize sevk etmiştir. Şimdi Türkiye'nin içerisinde bulunduğu meseleler ve karşılaşmış olduğu olaylar ortadadır. Sayın C. H. P. si Sözcüsü arkadaşım bu teşkilât kanununu getirmiş olmasından dolayı geçmiş Hükümete bir teşekkürde bulundu. Bu teşkilât kanununu getiren ve teşekkür edilen geçmiş Hükümet, 1963 ün 9 ncu ayından beri Meclis gündeminde bulunan bu kanun tasarısını eğer diğer çeşitli kanunlar gibi; meselâ, Millî Bakıye Kanunu gibi önemli addedip de Yüce Meclisin gündemine aldırarak ivedilikle görüşülmesini temin etmiş olsa idi bugün, Türkiye'nin karşılaştığı olaylardan birçokları belki de zuhur etmez ve nedenlerine daha çabuk inilirdi. Kanunun önemi hakikaten hepimizce bilinen bir gerçektir. Fakat kanunları çıkarmış olmakla memlekette olaylar önlenemiyor. İyi niyetle çıkan kanunlar, suinayet sahibi ellerde memleketin yararına olmuyor. Bu Mecliste kanunların üzerinde yaptığımız konuşmalar, o kanunların ilerideki tatbikatları sırasında bizim ifadelerimiz mesnet alınarak kanunu usulsüz tatbik edenler tarafından müdafaa sadedinde kullanılıyor. Fakat ne yazık ki, kanunların ruhuna inerek, onu bîhakkın tatbik edenler her zaman bulunamıyor.

Şimdi, Millî Emniyet Teşkilâtının hakikaten Türkiye'de iftihar edilecek hizmetleri vardır. Fakat, Millî Emniyetin vermiş olduğu raporlar tam mânasiyle gerçeklere uygun şekilde neticelendirilip takibedilip bir sonuca alınmamıştır. Millî Emniyetin vermiş olduğu raporlardan dolayı Millî Emniyet mensupları bilhassa son zamanlarda sol basında hakarete mâruz kalmışlar. Onların hizmetleri küçümsemiş, kötülenmiş ve efkâra böyle tanıtılmıştır. Millî Emniyette vazife alan bu kadirşinas insanlara bu kürsüde bir teşekkür edilip kapatmakla değil, onların haysiyet ve şerefleri, onların hizmet görmekten ötürü yapmış oldukları fedakârlıklar bâzı art düşünceli gazetelerin sü-

tunlarında çığnennemeli, dejenere edilmemeli ve böyle yapıldığı zaman da Hükümet onların yakasına yapışıp millî güvenliği ayakta tutmalı ve ona sarılan insanları korumalıdır.

Bizde maalesef böyle olmuyor aziz arkadaşlarım. Bugün kanun çıkmadan evvelki bu vazifeyi görmekte olan Millî Emniyet Teşkilâtına mensubolanların vermiş oldukları raporlar çeşitli yönlerden değerlendirilerek bâzı hissî ve siyasi kanaatlere muhatap kılınarak neticeye varılıyor ve bu suretle de raporların, mahkemeler önünde, adli merciler önünde kötü sonuçlandırıldığına maalesef şahid olmuyoruz.

Memleketimiz iç ve dış kötü niyetlilerin devamlı tesiri altındadır. Bu kanuna zaruret vardır ve müstaceliyetle zaruret vardır. Ama bu kanunu bir nevi dokunulmazlık zırhının arkasında tutup ilerki hareketlerine mesnedolarak ayarlamak gibi bir düşünceyi katıyen doğru bulmam.

Şimdi, kanunun maddeleri üzerinde hassasiyetle durarak bunu zamanın ve Batının anlayışına göre uydurmak iktiza eder. Bâzı maddeleri maalesef istediğimiz olgunlukta değildir. Ama kanun, bir gerçektir, zarurettir. Yalnız Kıbrıs olayları için değil, memleketin içinde bulunduğu ve çeşitli tezahürlerini gördüğümüz ve bundan sonra da göreceğimiz, görmeye de alışacağımız olaylar bakımından da bu kanuna müstaceliyetle zaruret vardır.

Şimdi bilhassa memleketin normal nizamını sabote edici, bâzı tahrik unsurlarını kötü niyet sahiplerini alet ederek kullanması suretiyle memlekette tevlidedeceği huzursuzluklar karşısında maalesef tutunulacak bir millî emniyet teşkilâtı bugünün icaplarına göre arzu edilen sonucu vermemiş. Ve bunu millî güvenliği, Genelkurmayın tesbit edeceği haberleri, millî emniyetin tesbit edeceği haberleri ve bütün iç ve dış cereyanları bir elde toplamak, bir mezkezde toplamak suretiyle bunları değerlendirmek imkânını verecek olan bu kanun tasarısı daha çabuk ve süratle çıkmalıdır. O zaman kanunu tatbik edenlerin iyiniyeti ile memleketimizde bu meselelere el konacak ve bir daha kötü niyetliler, hüsnüniyetle çalışan vatanperver yerlerde, iş muhitlerinde, içtimai cemiyetin muhtelif kademelerinde sabote hareketleri, tahrik hareketleri yapmak suretiyle vatandaşların huzurunu

bozmayacaklardır. Yalnız bu kanunu tatbik ederken mevcut Hükümetin ve bundan sonra gelecek olan hükümetlerden bu kanunun üzerine hüsnüniyetle, iyiniyetle eğilen Büyük Meclislerin görüşlerini nazara alarak, bunlar için çalışma yapacak, emek verecek, fedakârlık sarf edecek olan vazifelilerin şeref ve haysiyetlerini o art düşünceli gazetelerin sütunlarında rencide etmekten korumalarını istirham etmeyi kanuna oy veren arkadaşlarımızdan birisi olmak bakımından şimdiden ikaz etmeyi, vicdanım bana emretmektedir.

Aziz arkadaşlarım, millî güvenliğimiz bugün en çok üzerinde duracağımız konulardan birisidir. Politik düşüncelerin dışında memleketin kalkınmasını sağlayacak, memlekette toplum huzurunu sağlayacak çalışmalarımızın esası olarak bilhassa bâzı kötü düşünceli insanların âleti olmaktan memleketi kurtarmak en mühim ödevlerimizden birisidir. Birkaç defa buradan bahsetmişimdir; bu memlekette bâzı millî mevzuların, vatandaşların hassas oldukları konuların arkasına gizlenerek onları alet etmek suretiyle kötü niyetlerine doğru cemiyeti götürmek isteyen insanlar ve topluluklar çıkabilir. Bunlara karşı Millî İstibarat Teşkilâtının yeni kanunun çerçevesi içinde çok hassas olmasını, art düşüncelilere hayat hakkı tanınmamasını, bu tip çalışanlara karşı bunların vazife gördüğü müddetçe de Büyük Meclislerin ve onların itimadına lâyık olan hükümetlerin onların şeref ve haysiyetlerini korunmasını temenni eder ve kanunun bir an evvel çıkması suretiyle memlekete hayırlı olmasını temenni ederim.

BAŞKAN — Rapor üzerinde başka söz isteyen? Buyurun Sayın Esengin.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Sayın arkadaşlarım, ben şimdiye kadar konuşan arkadaşlardan başka istikamette konuşacağım. Çünkü; bu tasarı, her ne kadar bir boşluğu doldurmak üzere gelmişse de yine yeniden bir boşluk getirmektedir. Ve bu tasarı ile Türkiye'nin istenilen istihbarat ve propaganda maksadı temin edilemeyecek bir durumdadır. Bir nevi memur kadrosu şeklinde hazırlanmış ve buraya gelmiştir. Hangi memlekette nasıl örnekler almışlar, bilmiyorum. Fakat, bir müsteşarlıkla bir memleketin istihbaratı, altında bulunan diğer teşek-

küller ile koordineli çalışıp faydalı bir netice veremez.

Muhterem arkadaşlarım; biz, şimdiye kadar birçok lüzumsuz bakanlıklar kurmuşuzdur. Halbuki asıl Türkiye'ye bir İstihbarat ve propaganda Bakanlığı lâzım. Bundan âdetâ öteden beri ürkmüşüzdür. Halbuki, esas olan budur. Başbakanlığa bağlı bir müsteşarlık; yani, Mit İstihbarat Müsteşarlığı kurulacak ve bu, bir taraftan millî emniyeti emrine alacak, bir taraftan İstihbarat Başkanlığını emrine alacak ve bunlardan gelecek olan istihbaratı değerlendirecek, yorumlayacak ve aidolan makamlara gönderecek ve bunun neticesinde de Devlet idaresi yürütülecek... Şimdiye kadar dünya teşkilâtında bunun kadar aksak olan bir şey görülmemiştir.

Bakanlar seviyesinde olmak üzere, meselâ bir Köy Bakanlığı yerine yine bir sürü Devlet Bakanlığı var, onların yerine veyahut bir başka bakanlığın yerine bir İstihbarat Propaganda Bakanlığı kurulur. Eğer propagandadan korkuluyorsa o takdirde «propaganda» ismi konulmaz, yalnız (İstihbarat Bakanlığı) ismi konulur. Biz bir spor teşkilâtını idare etmek için bir Devlet Bakanlığı ihdas etmişiz; Vakıflar İdaresi için bir Devlet Bakanlığı ihdas etmişiz; bir Köy Bakanlığı ihdas etmişiz de Türkiye gibi bütün dünyanın ilgilendiği bir yere bir Propaganda ve İstihbarat Bakanlığı getirmekten çekinmiyoruz.

Binaenaleyh benim ricam, bunu evvelâ bu şekle sokalım. Aksi takdirde, istenilen hedefe ulaşmanın imkân yoktur. Birkaç kişiye makam verilir, birkaç kişi birbirlerine mektup yazar ve netice eskisinden daha kötü olur.

Bugün Türkiye'de isimlerini söylemeyeceğim beş istikâmette istihbarat ve propaganda yapılmaktadır. Bunların hiçbirisi üzerinde esaslı durulmadığı için cemiyetin bünyesi muhtelif istikâmetlerde tahribedilmektedir. Türkiye'mizle ilgili olarak milyonlar dökülmektedir. Fakat biz, bunlardan bir netice alamamaktayız, gerek kadro, gerek teşkilât ve gerekse birbirlerine olan irtibatları ve sorumlulukları dolayısıyla. Onun için rica ediyorum, (bu tasarımı biz görmedik, alelacele burada gördük ve gruplar da buna ışık vermek istediler; gördüklerinden mi, görmediklerinden mi, bilmem) bu tasarımı geri alsınlar, bunu bu şekle soksunlar veyahut da

beraber başka bir şekle sokalım. Çünkü bu tasarının muhteviyatı da maksadı temin edecek durumda değildir. Rica ediyorum, bu bir kadro yaratmak ve o kadronun içerisinde muhtelif insanlara vazife vermekten ve dağınk bir iş görmekten daha ileri gitmemektedir.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Rapor üzerinde buyurunuz Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, Sayın Asbuzoğlu ve Sayın Özogül arkadaşlarım bu teşkilâtın millî yakın tarihimizdeki değerli hizmetlerini şükranla andılar. Onlara ben de şükranla katılıyorum. Filhakika İstiklâl Harbinde sivil elbise giymiş bâzı fedakâr subay arkadaşlarımızın, Askerî Polis, «A. P » remizli askerî polis teşkilâtında yalnız içimizde değil, düşman içinde de devamlı olarak çok güzel neticeler veren gizli hizmetler başardıklarını yakından görmüşümdür. Ve onların hizmetini her zaman minnet ve şükranla yâd ve tezkâr etmeyi borç bilirim. Ondan sonraki devrede Millî Emniyet Başkanlığı hizmetimiz kendi mahdut imkânlarına rağmen, her halde yabancı buna mümasil teşkilâtın başaramadığı kadar kıymetli hizmetleri başarmıştır. Bu gelen kanun, bu hizmetlerin daha esaslı şekilde yapılmasını istihdaf etme iddiasıyla gelmiştir. Acaba buna hakikaten muvafak olacak bir tasarı olarak hazırlanmış mıdır? Bendeniz hiç şüphesiz kanunun biran evvel çıkması lehindeyim. Fakat kanunun hazırlanış şeklinde buraya gelişi, Sayın Nazmi Özogül arkadaşımın temas buyurdukları gibi, Mayıs 1963 te, ve Geçici Komisyonunda kabulü de Eylül 1963 tarihinde olduğu halde, Mart 1965 tarihinde yani aşağı - yukarı 1,5 sene sonraya dek bekleyip önümüze geldiğine göre, bu kanun daha mükemmel olabilirdi kanaatindeyim. İhtiva ettiği bâzı boşlukları ve zayıf noktaları kendi kanaatime göre arz etmek istiyorum.

Bir defa ona vazife ile tayininde ve tarifinde bâzı tedahüller görmekteyim. Filhakika hizmet esasında - bizim kendi tâbirimizle konuşayım, buradaki tâbirleri kullanmıyayım - casusluk ve casuslukla mücadele hizmeti, bu bir; propoganda millî propogandalar ve yabancı propogandalarla mücadele hizmeti onlara karşı koyma hizmeti iki. Kendi içinde idari işler, personel işleri ve saire olarak. Üç.

Bu, esas itibariyle demin arz ettiğim iki ana branşta çalışması gereken bir teşkilâttir. Bunlar burada bir tedahül haline sokularak getirilmiştir. Şöyle ki, bir defa istihbarat teşkilâtı, hem Devlet kurumları teşkilâtına; hem de başta millî güvenlik hizmetleri dediği yer verildiği halde, «İstihbarat Başkanlığı» diye ikine bir teşkilâta da verilmiştir. Yani, haber alma, «casuslukla mücadele hizmeti şimdiki bünyede demiyorum; yani, çalışan bünye nasıldır, ondan mı ilham almıştır, bilmiyorum. Fakat, şuraya gelen tasarıda, haber alma ve bunlarla mücadele işi praçalanmıştır. Birisi, re'sen toplanacağı haberlerden bahsediyor; birisi, Devlet dairelerinden alacağı haberlerden bahsediyor. Ama, aşağıda madde, «Devlet daireleri, ilgili yerlere topladıkları diğer haberleri verirler» diyor; Yani bir müphemiyet içinde. Hangi daire? Hakikatte millî güvenlik hizmetlerini yapacak olan daire mi, istihbarat Başkanlığı mı asıl haberlerle ilgilidir? Bu, burada katî olarak anlaşılmıyor. Psikolojik savunmayı mı? Eğer böyle ise kasıtları, o takdirde lütfen izah buyururlar. Bunu, propoganda ve bununla mücadele olarak anhyorlarsa, kabul ediyorum.

Biz Turizm ve Tanıtma Bakanlığında propogandaya karşı tanıtmayı kabaul etmiştik. «Tanıtma» terimi öyle geldi, kanun koyucu yani Yüksek Meclis de bunu öyle kabul etti. Bugün yürürlükte olan kanun o şekilde uygulanmaktadır. Eğer burada «psikolojik savunma» dediği şey propogandalara karşı, yabancı tesirlere karşı mücadele ise bunu izah buyururlar, zapta geçer ve biz de bunun, propogandalara karşı mücadele teşkilâtı olduğunu anlarız. Bu husus sarahatle zikredilmediği için bir tereddüdümüz hâsil olmuştur.

Pek muhterem arkadaşlarım, bu teşkilâtın en büyük niteliği gizliliğidir. Gizliliği bozacak birtakım tedbirler metinâs gelmiştir. Size bu husustaki hükümlerin hangi maddelerde olduğuna temas edeyim: 5, 11, 12 ve 21 nei maddelerde bu teşkilât mensuplarının şu veya bu sebeple Devlet dairelerinde, Silâhlı Kuvvetlerde... Künyesi tutulur sicili verilir, almır, oradan sicili oraya gönderilir tarzında seçilme imtihanlarına kadar, yabancı dil imtihanlarına kadar bunların, bu teşkilâta getirirken, başkaları tarafından imtihanında veya kabullerinde veya faaliyet halinde iken bunların bilinmesini mu-

cibolacak hükümler var. Hayır arkadaşlar, bendeniz bu kanaatte değilim. Spakapluv'da büyük İngiliz zırhlı botlarını batıran bir Alman saateisinin hikâyesini herkes hikâye kabîlinden geçen mevkutelerde okumuştur. Vaktiyle oraya gidiyor, yerleşiyor, saateçi oluyor, senelere orada çalışıyor; Alman istihbaratının büyük bir ajanı... Çoluk çocuğa kendisini sevdiriyor, onları çikolatalarla, bilmem nelerle her gün sempati kazanıyor, bütün muhitin emniyetini kazanıyor. Ama, gelen Arnold de la Perière komutasındaki Alman denizaltılarına Skapaflov limanının yollarını gösteriyor ve icabeden her türlü kolaylığı sağlıyor ki, limana gerilmiş olan denizaltı tel mânialarının temizlenmesi ve revizyonu için kaldırıldığı gün haber vererek oraya giren Alman denizaltılarına İngiliz donanmasının anaunsurlarını imha etmek imkânını veriyor.

Pek muhterem arkadaşlarım, «Barış Gönüllüleri» namı altında Amerikalıların bize de, başka memleketlere de getirdikleri insanların esas gayesi, inanınız ki, istikbalde bizde ve gönderdikleri diğer memleketlerde kullanacakları istihbarat unsurlarını, bizim dilimizi kavıyarak, bizim hususiyetimizi öğrenerek yetiştirmektir. İyi niyetlere kadar bu niyet, muhakkak ki vardır.

Bu itibarla bu teşkilâtın şimdiden, sağda solda birtakım kontrollardan geçerek açık Devlet teşkilâtı, bilmem neleriyle, bilinç halinde bunların şahıslarının tanınması asla doğru değildir. O itibarla, arz ettiğim maddelerde bu mahremiyeti ifşa edecek şekilde, mahiyette olan hükümleri, eğer kanun koyucu olarak bunu yapanlar teerübeli millî emniyet hizmeti insanları ise, doğrusu çok hatalı görürüm.

Bu itibarla, bu maddelere sıra geldiği zaman lâzımgelen tafsilâtı vererek değiştirilmesini ve bunun başka şekilde ele alınmasını hükme bağlanmasını bihassa istirham etmek isteriz.

Pek muhterem arkadaşlarım, bir diğer mesele daha var: Personel zibniyeti. Silâhlı Kuvvetlerden de buraya insanlar gelecek, Genelkurmayın İstihbaratından, Silâhlı Kuvvetlerden, filân. Bunlar için bir defaya mahsus olmak üzere Millî Emniyette çalıştığı zamanı, kıta ve sicil yeri olarak kabul ederiz, diyor. E, ondan

sonra? Mefhumu muhalifi gayet açık. «Bir defadan fazlasını kabul edemeyiz» demektir.

Pek muhterem arkadaşlarım, ihtisas vazifesi olan ve hattâ bendenize hayatın sonuna kadar ayrılmaması gereken; şayet falsoları olur da ayrılmak icabederse, o teşkilâtın dünyada teerrübe edilmiş bir üslubu hâkimanesi vardır. O şekilde ayrılır. O ayrıldıktan sonra. Bir daha da kimsenin onun yüzünü görmesine imkân kalmaz; ama, o vakte kadar bunların gayet esaslı şekilde daimî surette o ihtisasta kalması lâzımdır. Efendim; «Ben bir defa kıta ve sicil yeri tanırım, ondan sonra tanımam» E, ne olacak? Binbaşı bey tekrar geri gidecek. Binbaşı bey yüzbaşılıkta başlamış; ataşemiliter olmuş, gizli ajan olmuş, Bulgaristan'a gitmiş Moskova'ya gitmiş - bilmem nereye gitmiş - binbaşılıkta tam olgunlaşacağı sırada «ben, senin kıta yerini bir defa yüzbaşılıkta verdim «MİT» teşkilâtındaki vazifeni sicil olarak kabul ettim. Ama, bundan sonra terfi etmek için geleceksin taburun başına, kumandanlık yapacaksın. Sicil alırsan terfi edersin.»

Pek muhterem arkadaşım, bu köhne zihniyet, bu personel zihniyeti buralara mı sokuluyor? Nasıl sokulur, nasıl razı olurlar, hayret ediyorum. Biz zaten Askerî Personel Kanununu bile kurdurduk, bu eski zihniyet, bu köhnemiş küflü Millî Savunma Personel zihniyeti yıkılсын diye durdurduk, Devlet Personel Kanunu gelsin, çıksın, ondan sonra bu da ona paralel olarak çıksın. dedik. Bizim karımıza bir ihtisas, en gizli bir hizmetin ihtisası olan bu hizmetin mensupları için («MİT» hizmetindeki vazifetini bir defadan fazla kıta ve sicil yeri kabul etmem) demek, ne demektir? Nasıl bir zihniyettir, bu? Hayret ediyorum.

Pek muhterem arkadaşlarım, kanaatim «devamlı olarak kıta ve sicil yeri tanırsın, ihtisas yeri tanırsın, ne yaparsan yap. Bu, formalite meselesidir. Kanun koyucu bunun adını bulur ama, o adamı oradan ayırmazsın. Ayırılmı ihtisas kalmaz. Acemi adamları koydun mu, iş başarayım derken ikinci gün tabanca-yı beynine yer. Karşı taraf uyumuyor, arkadaşlar. Onlar, kıta ve sicil yeri tanımıyorlar. «İhtisas, ihtisastır» diyor. Rus'un ki de, İngiliz'in ki de geliyor; senin Kürdüstan'ında bilmem ne isyanında senin canına okuyor. Bunun-

la mücadele etmek için tam ihtisas adamını yerinde bırakacaksın.

Muhterem arkadaşlarım, bir de Teşkilâtda «Bos» dendiği halde «Başkan» dendiği halde; şimdi, «Müsteşar» diye bir isim konmuş. Sonra sicil veriliyor; sonra hepsinin başı budur deniliyor. Muhterem arkadaşlarım, «Müsteşar» ın Arapça terim olarak karşılığı kendisiyle müşavere edilen, danışma insanıdır, iera insanı değildir. Bakanlıklarda niçin bakan vardır da bir de müsteşar vardır? O halde bakanları kaldırın müsteşar deyin hepsine. En iyisi «Genel Başkan» demek, ötekilere de «Başkan» demektir. «MİT» hizmetine, «MAH» hizmetine filân Başkan olana zaten Başkan demiş burası. «Müsteşar» yerine «Genel Başkan» «MİT» genel başkanı, ötekilerine de «Başkan» dersiniz. «Başkan» denilen adam hiç olmazsa psikolojik olarak çalışır, ben hakikaten «başkanım der». «Müsteşar» dediğimiz zaman yani, Başbakanın yanında küçük bir adam olduğunu anlasmı diye mi bu ismi koyuyoruz? Ona bağlı da olsa, müstakl bir teşkilât değil mi bu?

Bu itibarla «Genel Başkan» ve «Başkan» tâbirleri kullanılır. Veyahut şimdi, bir arkadaşımın kulağıma geldiği gibi, en büyüğüne «Başkan» ötekilerine «Başkan yardımcıları, birinci yardımcı, ikinci yardımcı» denilebilir.

Sonra «talimat, talimat, talimat» diye beş altı maddede eski bir terim geçmiş. «Talimatla bildirilir» diyor. Bu arkadaşlar, bütün yeni kanun metinlerinde olduğu gibi ya «Yönetmelik» dersiniz veyahut başka bir öztürkçe bir isim bulursunuz. Artık «talimatın» yerine bu Mecliste, ne de kanunlarımızda olmamalı. «Talimat» Suriye hudutlarından o bir tarafa bıraksak daha iyi olur.

Pek muhterem arkadaşlarım, bendenizin değinceğim nektalar bunlardır. Arz ettiğim noktalar eğer sizin de kanaatinize uyuyorsa sırası geldiği zaman maruzatımızı destoklemenizi, bu kanunun daha mükemmel bir şekilde çıkması için bize yardımcı olmanızı istirham ederim. Tenkidimden dolayı bunu hazırlayan arkadaşlarım sakın gücenmesinler. Kendilerine en derin hürmetim vardır. Tekrar ediyorum; bugüne kadar Cumhuriyet tarihinde ve ondan evvelki Millî Mücadelede bunların hizmetleri son derece kıymetlidir. Ama bu gelen kanun

o kıymetle paralel gözüküyor. Biraz daha iyi olsun demek istiyorum; biraz daha parlatalım.

Hürmetlerimle efendim (Alkışlar.)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, kanunun tümü üzerinde altı arkadaşımız konuşmuş bulunmaktadır. Bu arada yeterlik önergesi gelmiştir. Ancak Komisyon adına beyanda bulunacak arkadaşımız henüz konuşmadığı için yeterlik önergesini oyunuzda sunmıyacağım.

Buyurunuz Sayın Koç, Komisyon adına.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ SÜREYYA KOÇ (Balıkesir) — Muhterem arkadaşlarım, huzuruza getirilmiş bulunan Millî İstihbarat Teşkilât kanun tasarısı, bâzı arkadaşlarımın ifade ettiği gibi, kısır çalışmaların neticesinde kaleme alınmış bir kanun tasarısı değildir.

Arkadaşlar, Dünya milletleri içerisinde millî istihbarat hizmeti ile ilgili hemen hemen bütün medeni milletlerin teşkilâtları, ilgili ve teknik arkadaşlarımız tarafından inceden ineye gözden geçirilmiş ve arkadaşlarımın biraz evvel ifade ettikleri gibi, aşağı yukarı yarım asra yaklaşan bir tecrübeyi de Cumhuriyet Devrinde geçirmiş olan teşkilâtın, tecrübeli arkadaşları da ve teşkilâtın elde ettiği tecrübeleri de ilâve etmek suretiyle bu kanun tasarısı huzuruza gelmiştir. Bu kanun tasarısının elbette bütün ihtiyaçları kapsıyacak derecede bütün olgunluğu ihtiva ettiği iddiasında bulunmak güçtür. Ama memleketin gerçekleri ve bilhassa istihbarat mevzuunun büyük bir malî külfet taşıdığı bir devre içerisinde bütün ihtiyaçları kapsıyacak şekilde yapılması zannedirim ki; imkânsızdır. Arkadaşlar size bir kaç tane misal arz edeyim: Bugün öyle milletler vardır ki, bizim bütçemiz kadar millî istihbarat teşkilâtına malî destek olmaktadır. Binaenaleyh, bir istihbarat Teşkilât Kanunu gelirken aynı zamanda bunun malî külfetinin de düşünülmesi icabeder. Nerede kaldı ki biz, fedakâr Türk milletinin her ferdinden ve teşkilâtle bulunan ve Devlet teşkilâtında hizmet eden her ferdinden âzami derecede vatanperverlik hislerinden istifade etmek suretiyle, bu kanunun şimdiye kadar olduğundan daha koordineli, daha verimli bir şekilde olması yolunda çalışmalar kanunun hazırlığına esas teşkil etmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, memlekette haber al-

ma kaynakları dağınmıştır. Arkadaşlarımın bir kısmı bunu ifade ettiler. Asıl mesele bu dağılık haber kaynaklarını bir yerde, bir dimağa, bir beyinde birleştirip onu değerlendirmektir. Arkadaşlarımın şikâyet ettiği gibi hakikaten bugün çeşitli şekillerde bakanlıklarımızda ve muhtelif isimleri taşıyan istihbarat vazifesi gören teşkilâtlarda haberler toplanmakta; fakat, koordinasyon imkânı bulunmamaktadır. İşte bu kanunla, herşeyden evvel dağılık olan bu haber toplama kaynaklarını bir beyinde toplamak ve değerlendirmek mümkün olacaktır.

Arkadaşlarımın bir tanesi, casusluğa karşı koyma ve casusluk mevzuundan bahsettiler. Muhterem arkadaşlarım, bu, halen «MAH» adıyla anılan ve Millî Hizmetler Teşkilâtının bünyesinde olan bir konudur. O ayrı bir mevzuu teşkil eder. Onun için casusluk ve casusluğa karşı koyma elbette bu kanunun kapsamı içindedir.

Bir de Psikolojik Savunma Bakanlığı mevzuu üzerinde arkadaşlarım bâzı tarizlerde bulundular. Muhterem arkadaşlarım, maddesi gelince daha açık olarak izah edilecektir, bu, hakikaten propaganda mevzuunu ihtiva eder ve bu propagandanın karşı propaganda olması şeklinde de iki yönü zamanı gelince izah edilecektir, arz edilecektir.

Bir arkadaşım da, dünyanın hiç bir yerinde böyle bir teşkilât kanunu yoktur, dediler. Zannediyorum ki bu hatalı bir görüştür. Ancak, İkinci Dünya Savaşı içerisinde - sadece İngiltere'de zannediyorum - İngiltere'de bâzı bakanlıklarda, Tanıtma Bakanlığı, bugünkü adı ile Basın ve Yayın dediğimiz eski Bakanlıklarla ilgili bâzı ufak teşkilâtlar kurulmuştur. Yoksa, hiç bir Bakanlık kendi büyesi içerisinde ayrıca bir istihbarat teşkilâtı kurmamıştır.

Bir arkadaşım da, bu kanunun geç gelmesinden şikâyet etmişlerdir. Kanaatimce böyle bir fârizin yeri yok; o getirmiş, bu getirmiş, ama kanun bugün karşımızdadır. Bu kanunun bugün memleket nam ve hesabına daha olgun ve en verimli bir şekilde çıkması bizi ilgilendirir. Esasen, bu kanunda mevcudolan, aylardanberi gelen gündemin içerisinde öncelik ve ivedilikle konuşulması lâzımgelenler sütununda yazılı idi. Onun için şimdi elbirliği yaparak bunu

mükemmel bir şekilde çıkarmanın yollarını arayalım. Bence mühim olanı da budur.

«Müsteşar» adının değiştirilmesi üzerinde de fikir beyan edildi. Muhterem arkadaşlarım, bizim Devlet mekanizması içerisindeki müsteşarlık fonksiyonu aşağı - yukarı bakandan sonra hem istişari, hem de icrai bir fonksiyon ifa etmesi dolayısıyla burada bunun tamamen yerinde olduğu kanaatindeyim. Tabii, zamanı gelince onun da daha derin bir şekilde üzerinde durmak suretiyle en iyi şeklini de bulmak mümkün olacaktır.

Muhterem arkadaşlarım, huzurunuzu fazla işgal etmek istemiyorum. Zamanı gelince, maddelere geçildiği zaman icabeden konuşmaları yapacağız. Yalnız şunu arz edeyim ki, huzurunuzda getirilmiş olan kanun tasarısı çok iyi niyetlerle ve derin tetkiklere dayanılarak getirilmiş ve sizlere arz edilmiştir. Bunun daha mükemmel ve memleket bünyesine uygun bir şekilde çıkarılması yolunda elbirliği yapacak olursak gayet tabii dır ki, olgun ve memleket hizmetine çok iyi, yararlı bir kanunu da çıkartmış olacağız. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Kanunun tümü üzerinde görüşmelerin yeterliğine ait bir önerge var. Önergeyi okutacağım.

Millet Meclisi Başkanlığına

Kanunun tümü üzerindeki konuşmalar durumu yeteri kadar aydınlatmıştır. Müzakere nin kifayetinin oya arzını saygılarımla rica ederim.

Hatay Sâki Zorlu

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Yeterlik önergesi kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesi teklifi vardır. İvedilik teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçiyoruz. Birinci maddeyi okutuyorum.

Millî İstibarat Teşkilât kanunu tasarısı

Kuruluş

MADDE 1. — Başbakanlığa bağlı Millî İstihbarat Teşkilâtı (MIT) kurulmuştur.

BAŞKAN — Birinci madde hakkında söz istiyen var mı?.. Buyurun Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, tabii 1 ne maddenin metnine başlık da dâhildir. Başlık, «Millî İstihbarat Teşkilât kanun tasarısı» olarak gelmiştir. Metinden hemen 2 ve 3 ncü maddelerden anlaşılıyor ki, bu millî istihbarat; hem haber almayı, bunları toplamayı, hem yorumlamayı, hem de psikolojik karşı koymayı istihdaf ediyor. Yani, hepsini içine alıyor. Şu halde. «İstihbarat» Arapça terimin karşılığı yalnız «haber alma» nüansını ihtiva ettiği için, «istibarat» metnin tamamını karşılamıyor. İsim, tam değildir. Kaldı ki, Arapçadır. Bu itibarla kanun koyucu olarak daha düzgün bir isim ve bütün faaliyeti kapsıyacak bir isim gelse iyi olurdu. Hadi, kabul edelim ki, «istibarat» bir terim olmuştur, Arapça aslından ayrı mânalarda, bizde bir kül, şâmil bir mâna ifade eder, Türçeleşmiş bir kelime sayılır. O halde onun yanına «ve karşı koma» tâbirini koymak lâzım ki; psikolojik karşı komayı da az, çok ifade etmiş bulunsun. Onun için bendeniz, «Millî istihbarat ve karşı koma» tâbiriyle teşkilâtı bu hem casuzlukla mücadeleyi, hem psikolojik savunmayı ifade eder, şümüllü bir terim olur ve kanunu hakikaten ifade eden bir başlık olur, kanaatindeyim. Bu itibarla 1 ne maddede başlığın «Millî İstihbarat ve Karşı Koma Teşkilâtı» diye değiştirilmesi için şimdi bir tahrir takdim edeceğim efendim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde başka söz istiyen var mı?.. Buyurun Sayın Komisyon. Önergenizde biraz acele ediniz, Sayın Eren.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ SÜREYYA KOÇ (Balıkesir) — İsterseniz, Asım Eren Beyin önergesinden sonra konuşayım.

BAŞKAN — Siz görüşün. Önergeyi ayrıca okuturuz; onun üzerinde ayrıca mütalâada bulunmanız imkânı vardır. Buyurun.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ SÜREYYA KOÇ (Balıkesir) — Muhterem arkadaşlarım, dilimizde öyle kelimeler vardır ki; bunların kay-

naklarının bir kısmı Arapça bir kısmı Farsça, bir kısmı Fransızca, bir kısmı da İngilizcedir.

Mesele, vazifeyi ifa edecek olan hizmetin en kısa, en veciz ve kolayca anlaşılabilir şekilde ifade edilmesidir, kanaatimece. Şimdi Millî İstihbarat kanunu tasarısının içerisindeki bütün fonksiyonları bir terim içerisinde veya birkaç terim içerisinde toplamak mevzuubahsolursa zannediyorum ki «Millî istihbarat, karşı koyma» veya «toplama» gibi buna benzer çeşitli kelimeleri birleştirmek gibi garip bir durum karşısında kalmamız mümkündür.

Onun için «İstihbarat» kelimesi bir gelenek halinde bize intikal etmiştir. Halk lisanında ilim lisanında da böyledir; ve bunun cenabi lisan karşılığı da malûm. Hattâ Fransızca ve İngilizcesi de «Intelligence» dir ve aynı kelimedir. Binaenaleyh bu kanun tasarısının zaten bütün hizmetlerinin merkezi sikleti de istihbaratta toplanmaktadır. Karşı koyması vardır, psikolojik harbi vardır, hepsi vardır ama, bütün merkezi siklet istihbaratta toplandığına göre bu terimin aynen bırakılmasında fayda mülahaza ediyoruz.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Eren tarafından verilmiş olan değişiklik önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tasarı başlığını : (Millî İstihbarat ve karşı koyma Teşkilâtı kanun tasarısı) olarak değiştirilmesini saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

Gerekçe :
Şifahen arz edildi.

BAŞKAN — Komisyon olarak katılmıyorsunuz.

Değişiklik önergesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

Maddeyi yazılan ve okunan şekliyle oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — MİT bir müsteşar tarafından idare edilir. MİT, Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığı (MAH), İstihbarat Başkanlığı (İB), Psikolojik Savunma Başkanlığı (PSB), İdari

İşler Başkanlığı (İİB), Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği ile diğer gerekli organlardan kurulur.

BAŞKAN — İkinci madde ile ilgili söz isteyen var mı?.. Buyurun Yılanlıoğlu.

ISMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Muhterem arkadaşlarım, bu ikinci madde de Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığı (MAH), İstihbarat Başkanlığı, (İB) Psikolojik Savunma Başkanlığı ise (PS) ile gösterilmiştir. Yani bu kısaltmalarda diğer başkanlıklarda riayet edilen hususa burada riayet edilmemiş. Yani diğerlerinde; birinci, ikinci, üçüncü kelimelerin baş harfleri alındığı halde burada yalnız (PSB) harfleri alınmıştır. Acaba bu bir yanlış eseri olarak mı böyle olmuştur; yoksa bir mecburiyet midir? Bunu öğrenmek isterim.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Koç, buyurun.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ SÜREYYA KOÇ (Balıkesir) — Muhterem arkadaşlarım, kanun tasarısının tümü üzerinde görüşülmeye başlandığı andan itibaren arkadaşlarımızın büyük bir kısmı el birliği ile eski Millî Emniyet Teşkilâtımızın methini yaptılar, hizmetlerini övdüler. (MAH) ismi aşağı - yukarı 40 senelik bir tarihi olan millî emniyet hizmetlerinin ve bu teşkilâtın içinde kısaca kullanılmış olan bir remzidir. Onun için bu geleneğe sadık kalmak suretiyle bunun aynen bırakılmasında teşkilâtın çalışması bakımından bir fayda mülahaza ettik. «Millî emniyet hizmetlerinin» şimdiye kadar kullanılmış olan kısa ismi (MAH) tır. Bu bakımdan bu geleneğe uymanın faydalı olduğunu düşünerek bunu olduğu gibi bıraktık. Takdir Yüce Heyetinizindir.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde başka söz isteyen? Yok... İkinci maddeyi oyunuzaya sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

Görevler

MADDE 3. — Millî İstihbarat Teşkilâtının görevleri :

Devletin millî güvenlik politikası ile ilgili plânların hazırlanmasında esas olacak istihbarat ile psikolojik savunma icapları ve millî güvenlik ile ilgili istihbaratı Devlet çapında istihsal etmek, Millî Güvenlik Kuruluna (MGK) ve

gerekli Devlet organlarına ulaştırmak, yaymak ve istihbarat çalışmalarına ait koordinasyonu sağlamak ve istihbarata karşı koymaktır.

a) Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığının görevleri :

Millî güvenlik ile ilgili iç ve dış haberleri toplamak ve istihbarata karşı koymaktır.

b) İstihbarat Başkanlığının görevleri :

Çeşitli Devlet organlarıyla resmî kurumlar tarafından derlenen millî güvenlik ile ilgili haber ve istihbaratı almak, Devlet çapında yorumlamaktır.

c) Psikoloji Savunma Başkanlığının görevleri :

Barışta ve savaşta millî bünyeye içten ve dıştan gelecek psikolojik tesirlere karşı koymaktır.

ç) İdari İşler Başkanlığının görevleri :

Topyekûn istihbaratın sağlanması için gerekli destek görevini yapmaktır.

d) Teftiş Kurulu Başkanlığının görevleri :

MİT'in idari teftiş, denetim ve soruşturma işlerini yapmaktır.

e) Hukuk Müşavirliğinin görevleri :

MİT ile ilgili hukukî işleri yönetmektir.

MİT'e bağılı bütün organların görevleri Başbakanın onaylayacağı talimatla belirtilir.

MİT'e yukarıda yazılı görevler dışında hizmet yüklenemez ve bu teşkilât başka istikametlere yöneltilemez.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Güley,

FERDA GÜLEY (Ordu)— Muhterem arkadaşlar, Millî İstihbarat Teşkilât Kanununun görev kısmını tanzim eden bu maddede beş başkanlığın ve bir de müşavirliğin görevleri ana hatlarıyla veriliyor ve sonra («MİT» e bağılı bütün organların görevleri, Başbakanın onaylayacağı talimatla belirtilir.) deniliyor. Hakikaten bu kanun ve buna benzer bütün kanunlar aslında zarf kanunlardır. Zarfın içindeki bu eîns bütün kanunlar da zaruri olarak gizli talimatlarla düzenlenmek gerekir. Bu kanunla genel görüşmede de söylenildiğı gibi, şimdiye kadar ayağı hukuk zeminine basmıyan ve bu kadar büyük hizmetler görmekte olan bu çok kıymetli teşkilâtımız hukuk zeminine bastırılır bir hale getirilmektedir. Bizzarure bir zarf

kanun gelmiştir. İçi talimatlarla doluyor. Binaenaleyh, burada zikredilen bu talimat, alelâde bir talimat hüviyetinden yukarı vasıftadır; özel, önemli, gizli vasıftadır. Diğer millî emniyet teşkilâtlarında; İngiltere, Amerika, Rusya'da -hafızamda kaldığı kadar- hep böyle zarf halinde çıkmıştır. Bütün gizli görevler ve hizmetler talimatlarda belirtilmiştir. Bu mahiyette bir talimat.

Böyle olunca, maddenin sonundaki fıkra («MİT» e yukarıda yazılı görevlerin dışında hizmet yüklenemez ve bu teşkilât başka istikametlere yöneltilemez.) Fıkrası içine, bu ana görevlerden gayri Başbakanlıkça onaylanacak o çok özel karakterli talimatda yazılı görevleri de kapsamalıdır.

Anlatmak istediğimi bir kere daha tekrarlamak istiyorum. Bu talimat mühimdir; Başbakan tarafından onaylanacaktır ve Sayın Eren arkadaşımızın zikrettikleri yönetmelikten tamamen ayrıdır, bir Anayasa organı olan yönetmelik değildir. Her bakanlığın, her Devlet dairesinin kendi görevlerini yürütmek hususunda kendi kanunlar dairesinde tanzim ettiği bir yürütücü miftahdır. Asıl bu talimatın içinde şu ana hatları verilen görevlerin özellikleri, mahremleri bulunacaktır. Binaenaleyh maddenin sonunda «(MİT) e yukarıda yazılı ana görevler ile, Başbakanlıkça onaylanacak talimatta bulunacak görevler dışında hizmet yüklenemez; ve bu teşkilât başka istikametlere yöneltilemez.» Yani, Millî Emniyet, Millî İstihbarat hizmetleri, Millî Güvenlik seviyesinde büyük bir organdır. Bu organı millî güvenlik seviyesindeki hizmetlerin dışında başka istikametlere çevirmeyi iktidarlara, Başbakana, ieraya meneden bir hüküm geliyor ve buna büyük ihtiyaç vardır. Çok zaman başka istikametlere bu çok önemli organ yöneltilmek istenilmiştir. Bu hükmün gelmesi isabetlidir, ancak, görevleri tanzim ederken alelâde bir talimat gibi bahsedilen aslında çok önemli olan bu talimata girecek olan hususların da zikredilmesi ve böylece maddenin bu son fıkrasında, iyice disiplin altına alınması lâzımdır. Ben bir önerge vermiyeceğim. Komisyonun bu hususa iltihakını umuyorum ve son fıkraya, yani «(MİT) e yukarıda yazılı ana görevler ile, Başbakanlıkça onaylanacak talimatta bulunacak görevler dışında hizmet yüklenemez ve bu teş-

kilât başka istikametlere yöneltilemez.» Yani, o talimatta, Başbakan öyle görevler, mahrem görevler tanzim etsin ki, bu kanunun ana hedefine uysun ve bu teşkilât o talimatın içindeki mahrem görevlerin, sağında, solunda, önünde, arkasında da başka istikametlere tevcihi mümkün olmasın. Bu hususu Sayın Komisyonun bilgilerine arz ettim. Eğer tasvip buyurlarsa değişikliği, redaksiyona uygun şekilde kendileri lütfederler. Eğer tasvihetmezlerse şüphesiz bu haliyle kalır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın İsmail Hakkı Yılanlıoğlu.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Çok muhterem arkadaşlarım, kanunun birinci maddesi bu kurulun Başbakanlığa bağlanması sebebinin şöyle izah ediyor:

«a) Araya aracı girmeden, bir kademededen geçmeden, günlük kıymetini kaybetmeden derhal Hükümet Başkanına ulaştırılması bakımından zaruri bulunmuştur, bu müsteşarlık.

Şimdi bu üçüncü madde üçüncü maddenin (A) fıkrasından, «Millî istihbarat teşkilâtının görevleri meyanında oraya bir cümle girmiş. Bu cümle, Başbakanla, müsteşarlığın arasını tıkiyor, arkadaşlar. O da şudur: «Devletin Millî Güvenlik politikası ile ilgili plânların hazırlanmasında esas olacak istihbaratı veya millî güvenlikle ilgili istihbaratı Devlet çapında istihsal ederek, Millî Güvenlik Kuruluna ve gerekli Devlet organlarına ulaştırmak»

Arkadaşlar, burada diyoruz ki; bunun sebebi hikmeti nedir? «Günlük kıymetini kaybetmeden, bir kademededen geçmeden, aracı girmeden veya Hükümet Başkanına bu kurduğumuz teşkilât haberi ulaştıracak. Şimdi biz bu üçüncü maddeyi aynen kabul edersek, bu maddeye istinaden (Millî Güvenlik Kurulu) diyecek ki, getir bakalım haberi. Ne yapacak? Ben haberi alacağım, bana getirecek haberi, icabederse ben Başbakana duyuracağım, diyecek. Olmaz arkadaşlar! Bu, kanunda adeta ihtilâfa meydan verecek ve işlemeyecek ve Başbakanın da istihbaratını önliyecek bir cümledir. (Millî Güvenlik Kurulunu buradan kaldırmak lâzım. Ama diyeceksiniz ki, «Millî Güvenlik Kurulu» millî güvenliği ilgilendiren haberleri kıymetlendirecektir.» Ne lüzumu var; burada böyle dindikten sonra? «Millî güvenlikle ilgili istihbaratı Devlet çapında istihsal ederek...» Kim istihsal edecek? (MİT) istihsal edecek. «Bu-

nu Başbakanlığa ve gerekli Devlet organlarına ulaştırmak» deyince; bunun içerisine, «Millî Güvenlik Kurulu» da girer. Bu hususta bir önerge takdim ediyorum Başkanlığa, kabulünü istinham edeceğim. Aksi takdirde büyük itilâtlar meydana getirir ve bu kanun korkarım ki, kendisinden beklenen faydayı temin etmez.

Sonra ikinci husus, efendim: Burada (ç) fıkrasında, «Psikolojik Savunma Bakanlığının görevleri» denmiş. «Barışta ve savaşta millî bünyeye dıştan ve içten vâkı olacak psikolojik tesirlere karşı koymaktır.» Kadroya da baktım. Şimdi bu o kadar şümüllü ve mühim bir şey ki, bunu bir Başkanlık nasıl başarır arkadaşlar? Psikolojik tesirler ne olabilir? Basın olabilir, basın yolu ile - yeni tâbirle - moral bozular, beşinci kolla bozar, efendim sinir harbi yapar bozar. Sonra casusluk yapar bozar. Efendim, bin bir türlü suikastler yapar, bozar. Buna karşı bizim bir başkanımız, psikolojik tesirlere karşı koyacak. Kadro da buna yetecek bir şekilde değil. Bu, öyle şümüllü bir şey ki, neşriyat yapması lâzım, elinde bol para olması lâzım. Bunu da nasıl başaracak anlıyamadım.

Uzatmıyorum, kanunun tümü üzerinde de bazı arkadaşlarım konuşular, ben tümü üzerinde bir önerge hazırlamıştım gizli olması için, enine boyuna görüşelim diye. Asım Eren Beyefendi de iliştiler. Ama, onu veremedik. Önergemin tekrar kabulünü istinham edeceğim efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Yine de ver Yılanlıoğlu.

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU (Devamla) — Gizli olmasını istiyorum. Önergem var. Başkanlık tensibederse vereceğim.

BAŞKAN — Aydın Milletvekili Reşat Özar-da'nın, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna yapılan üye seçimine ait tutulmuş bulunan tasnif zaptını okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimine 177 üye iştirak etmiştir.

Yeterlik, çoğunluk sağlanamadığından ismen tasnife lüzum hissedilmemiştir. Saygı ile arz olunur.

Üye	Üye
Samsun	Denizli
Memet Başaran	Mehmet Çobanoğlu

Üye
Sinop
Mustafa Kaptan

BAŞKAN — Gerekli çoğunluk sağlanamadığından seçim işlemi gelecek birleşimde tekrar edilecektir.

Üçüncü madde üzerinde Sayın Nazmi Özogül söz istemişlerdir. Ancak vakit gecikmiş olduğundan birleşimi 24 Mart 1965 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,45

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'nın, Et ve Balık Kurumunca, Beyşehir gölü civarında, bir balık unu fabrikası yapılıp yapılmadığına dair yazılı soru önergesi ve Ticaret Bakanı Macit Zeren'in yazılı cevabı (7/447)*

12 . 2 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıda sorunun Ticaret Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi arz ederim.

Konya Milletvekili
İhsan Kabadayı

1. Beyşehir Gölü civarında Et ve Balık Kurumunca bir balık unu fabrikası yapılmış mıdır? Yapılmış ise tesis nereye kurulmuştur? Kurulduğu arsa Devlete mi yoksa şahsa mı ait? Şahsa ait ise bu arsa kiralanmış mıdır? Kiralanmış ise bu hareket kanuni mevzuata uygun mudur? Değilse nedenleri ve dolayısıyla müsebbipleri üzerinde durulmuş mudur?

2. Mezkûr balık unu fabrikası bugüne kadar kaç ton balık mübayaası etmiş ve kaç ton balık unu istihsal etmiştir?

3. Mezkûr fabrika halen yerinde midir? Değilse bu hareket kâr mı yoksa zarar mı ika

etmiştir? Zarar ika etmiş ise bu zarar Devlete mi yoksa mucir ve kurum yöneticilerine mi racidir?

T. C.

Ticaret Bakanlığı

31 . 8 . 1964

Teşkilâtlandırma Genel Md.

Şube remzi ve No. IV - 6/8195

Konu: Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'nın yazılı soru önergesi Hk.

Acele

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 24 . 2 . 1964 - 7/447 - 8252/45815 ve Başbakanlığa muhatap tarihsiz 9275/52441 sayılı yazılarınız.

Et ve Balık Kurumunca, Beyşehir Gölü civarında bir balık unu fabrikası yapılıp yapılmadığına dair Konya Milletvekili İhsan Kabadayı tarafından verilen yazılı soru önergesi üzerine, konu dosyası ile birlikte Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığına intikal ettirilmiştir.

Teftikat neticesinin ayrıca bildirileceğini arz ederim.

F. İslimyeli
Ticaret Bakanı

T. C.

Ticaret Bakanlığı 10 . 3 . 1965

Teşkilâtlandırma Genel Md.

Şube remzi ve No. IV - 6/1939

Konu : Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'nın yazılı soru önergesi Hk.

MilletMeclisi Başkanlığına

İlgi: 24 . 2 . 1964 - 7/447 - 8252/45815 sayılı yazınız.

Et ve Balık Kurumunca Beyşehir Gölü civarında bir balık unu fabrikası yapılp yapılmadığına dair Konya Milletvekili İhsan Kabadayı'nın yazılı soru önergesi üzerine keyfiyet Bakanlığımız müfettişlerine inceletirilmiş, mahallen ve dozya üzerinde yapılan tetkikat neticesinde düzenlenen rapora göre:

1. Konya Milletvekillerinin Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğüne müracaatla, Beyşehir Gölünde istihsal edilen fazla kılçıklı ve istihlâke elverişli olmayan balıkların, un istihsalı suretiyle kıymetlendirilmesini temin maksadıyla günde beş ton balık işliyebilecek kapasitede bir fabrikanın kurulmasını talebtemeleri üzerine, konunun Et ve Balık Kurumunca, Balık Unu ve Yağı Mütchassısı Y. Müh. Dr. Orhan Çırağan'a tetkik ettirildiği, adı geçenin hazırladığı raporda, lüzumlu arsa ve binanın ilgililer tarafından temin edileceğinin beyanı dolayısıyla, bölge balıkçılığının kalkındırılmasında mühim rol oynayacağı öngörülerek fabrikanın kurulmasına karar verildiği,

2. Beyşehir Gölü kenarında Bademli köyü ile Beyşehir ilçesi arasında zamanın Konya Milletvekili Reyhan Gökmenoğlu'nun kardeşi Nazım Gökmenoğlu'na ait Balıkthane olarak kullanılan bina ve arazinin 16 . 12 . 1955 tarihinde yapılan mukavele ile 10 sene müddetle seneliği 600 liradan kiralandığı, Balıkthane binasının o tarihteki durumunun balık unu fabrikası olarak kullanılmaya yeterli olmadığından bâzı tadilat ve ilâveler yapılmak suretiyle Balık Unu Fabrikası haline getirildiği,

3. Diğer taraftan, Fabrikaya lüzumlu olan ham maddeyi temin etmek için daha evvel gölün kiracısı bulunan (Reyhan Gökmenoğlu'nun diğer kardeşi) Sabit Gökmenoğlu ile 12 . 12 . 1955 tarihinde mukavele aktedildiği, mezkûr mukavele gereğince adı geçenin fabrikaya yılda en az

1 000 en fazla 3 000 ton balık teslimini taahhü ettiği,

4. Fabrikanın 27 . 10 . 1956 günü işletmeye açıldığı, ancak 5 ay sonra Fabrika İşletme Şefliği tarafından Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğüne gönderilen yazıda; kiracının Beyşehir Gölünde avladığı balığın Fabrikanın işliyebileceği miktarın çok altında olduğunun belirtildiği, göl kiracısının yeteri kadar teknik vasıtaya sahip olmadığından bahisle bu iş için Kurumdan balıkçı motorları, ağ veya 60 - 70 bin lira avans verilmesini istediği, Kurumca talep yerine getirilmiyerek Fabrikanın durumunu tetkik için bir Komisyon teşkil edildiği,

a) Komisyonun, «Beyşehir Balık Unu Fabrikasının rantabl bir halde çalışmayacağı, hattâ cüzî bir zararla da işletilemeyeceği, bu itibarla fabrikanın kapatılması ve tesisatın satılmasının uygun» olacağı yolundaki protokolüne uyularak Genel Müdürlükçe fabrikanın sökülmesine karar verildiği, Fabrikaca yıllar itibariyle satın alınan balık ile istihsal olunan balık unu miktarlarının şöyle olduğu :

Yıllar	Mübayaa edilen balık Kg.	İstihsal edilen balık unu Kg.
1956	38 395	6 805
1957	15 959	2 265
1958	158 122	23 250

b) Kurumun bu işten dolayı üç senelik faaliyet sonunda 89 782,59 lira zarar etmiş bulunduğu,

c) Kira ile tutulan balıkthane binasına 25 - 30 bin lira tadilat ve ilâve işler için masraf yapılmasının gerektiği belli olmasına nazaran, bu masrafların kira müddeti sonunda bina sahibinden istenip istenmeyeceğine dair mukaveleye hüküm konulmamasının bir noksanlık olarak kabul edildiği ve mukaveledeki noksanlık dolayısıyla Kurumun üzerinde kalan ilâve işlerden doğan 30 832,59 lira tutarındaki zarardan Kurum adına sözleşmeyi imzalayan o zamanki Genel Müdür ile Hukuk İşleri Müdürünün sorumlu görüldüğü, ancak olayların vukuu üzerinden 10 yıla yakın bir zamanın geçmiş olması ve bu arada Af kanunlarının bu gibi muamelelerin durumunu sarahate kavuşturmuş bulunması karşısında ilgililer hakkında her hangi bir takibatın bahis konusu edilemeyeceği,

5. Balık Unu Fabrikasının tesis edildiği binanın 4 . 7 . 1964 günü mahallinde görüldüğü, kuruluş sırasında bir balık ve balık unu deposu ilâve edilmiş olduğu, binanın badana edildiğinin, balık tuzlama yerinin yıkıldığı ve zeminin betonlandığının müşahede olunduğu ve durumun 4 . 7 . 1964 günlü bir zabıtla tesbit edildiği,

Hulâsa olarak Beyşehir Balık Unu Fabrikasının tesisinde ve işletmesinde vukubulan aksaklıkların, daha ziyade iktisadi ve ticari bakımlardan yapılan isabetsizliklerden meydana geldiği,

Sonucuna varılmıştır.

Keyfiyeti bilgilerinize arz ederim .

Ticaret Bakanı

Macit Zeren

2. — *Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Sakaryacın, Karasu ilçesinin doğusundaki Melen Nehri ile Karaboğaz Gölü arasındaki arazinin kurutulması veya ıslah edilmesi için bir tedbir düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi ve Köy İşleri Bakanı Seyfi Öztürk'ün yazılı cevabı (7/640)*

4 . 1 . 1965

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Sakarya ilinin Karasu ilçesinin Doğusundaki Melen Nehri ile Karaboğaz gölü arasındaki takriben 50 Km. boyundaki arazi ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde göl halini almaktadır. Bu arazi üzerindeki köyler araziden gereği kadar yararlanmamaktadır. Zamanında ilgili makamlara durum bildirilmiş ve tedbir alınması istenilmişse de maalesef bugüne kadar her hangi bir alâka gösterilmediği köylüler tarafından tarafımıza ifade edilmiştir.

Sözü geçen arazi parçasının durumunun incelenip incelenmediğinin, incelenmişse kurutulması veya ıslah edilmesi için ne gibi bir tedbir alındığı, 1965 yatırım bütçesinde bu arazi için bir masrafın derpiş edilip edilmediğinin, şayet, Karasu ilçesindeki bahis konusu arazi için bir tedbir düşünülmemişse, bu arazinin ne zaman ıslahına tevessül edileceğinin Köy İşleri ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanları tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ederim.

Kırşehir Milletvekili
Memduh Erdemir

T. C.

Köy İşleri Bakanlığı 10 . 3 . 1965
TOPRAKSU Genel Müdürlüğü
Şube Md. 00297

Konu : Kırşehir Milletvekili
Memduh Erdemir'in yazılı sorusu.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 9 . 1 . 1965 tarih ve 7-640-10288/58824 sayılı yazısı :

Kırşehir Milletvekili Sayın Memduh Erdemir tarafından verilen yazılı soru önergesinde bahis konusu Sakarya ili Karasu ilçesinin su altında kalan arazilerinin ıslahı hususu, tetkik edilmiştir.

Daha evvel Bakanlığın TOPRAKSU Genel Müdürlüğü tarafından ele alınmamış bulunan konu, telefon emri ile mevsimin müsaadesi nisbetinde Sakarya TOPRAKSU Ekip Başmühendisliğine etüt ettirilmiştir. Problemin, mevcut ırmak ve dere mecralarının yağışlı mevsimlerde teşekkül eden sel sularını taşıyamaması sebebiyle ortaya çıktığı müşahede edilmiştir. Mecra ıslahı konusu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (DSİ Genel Müdürlüğü) görevleri olup etüt programlarında yer aldığı öğrenilmiştir.

Bu itibarla Bakanlığımızca 1965 yatırım bütçesinde bu araziler için ödenek bulunmamaktadır. Yalnız Karasu ilçesi Resuller köyü civarındaki arazilerin drenajı için 660 000 TL. ödenek 1965 yatırım programında yer almıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Köy İşleri Bakanı
S. Öztürk

3. — *Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Kaynarca ilçesinin Topçudivanı Kuruderece köyünün içme suyu ihtiyacının karşılanıp karşılanmayacağına dair yazılı soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'la Köy İşleri Bakanı Seyfi Öztürk'ün yazılı cevapları (7/642)*

Millet Meclisi Yüksek Makamına

Kaynarca ilçesinin Topçudivanı Kurudere köyü uzun zamandan beri susuzluk içerisinde kıvrılmaktadır. Esasen fakir olan bu köy

halkı su getirebilmek için her çareye başvurmuşlardır. Bu cümleden olmak üzere, Devlet Başkanımız Sayın Cemal Gürsel'e de müracaat etmişlerdir. Devlet Başkanına yapılan 31 . 8 . 1962 tarihli müracaatları 5 . 9 . 1962 tarih ve 3/7906 sayılı yazı ile Bayındırlık Bakanlığına intikal ettirildiği halde müspet veya menfi hiçbir cevap verilmemiştir. Devletin en yüksek makamından havale edilen evraklar üzerinde olsun bir hassasiyet gösterilerek cevabı verilmeli ve hattâ hiçbir suretle geciktirilmemeli idi. Maalesef bu hususa riayet edilmemiştir.

Bu durum karşısında, sözü geçen köyün içme suyu ihtiyacının karşılanıp karşılanmayacağı ve vaktiyle köy halkının müracaatı üzerine ne gibi bir muamele cereyan ettiğinin, Bayındırlık ve Köy İşleri bakanları tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına müsaadelerini saygı ile arz ederim.

Kırşehir Milletvekili
Memduh Erdemir

T. C.
Bayındırlık Bakanlığı 12 . 1 . 1965
Hususi Kalem
Sayı : 26/495

Konu : Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in yazılı sorusu Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına
İlgi : 9 . 1 . 1965 gün ve 7 - 642/10290 - 58821 sayılı yazınız.

Kaynarca ilçesinin Topçudivanı Kurudere köyünün içme suyu ihtiyacının karşılanıp karşılanamayacağına dair Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir tarafından verilen yazılı soru önergesi Köy İşleri Bakanlığını ilgilendirmektedir.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Arif Hikmet Onat
Bayındırlık Bakanı

T. C.

Tarım Bakanlığı 10 . 3 . 1965
Topraksu Genel
Müdürlüğü
Şube Md. : 00298 - 17573

Konu : Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in yazılı sorusu hakkında.

Millet Meclisi Başkanlığına
İlgi : 9 . 1 . 1965 gün ve 7/642 - 10290 - 58821 sayılı yazı :

Kırşehir Milletvekili Sayın Memduh Erdemir tarafından sorulan Kocaeli - Kaynarca ilçesinin Topçudivanı - Kurudere köyünün içme suyu temini ile ilgili konu incelenmiş ve aşağıdaki hususlar tesbit edilmiştir.

1. Köy nüfusunun 1960 sayımına göre 59 kişi gibi azalması ve köy civarında su membalarının bulunmaması yüzünden münferiden ele alınamamış ve diğer susuz köylerde içme suyu temini düşünülmüş ve oniki köylük bir grup teşkil edilmiştir.

2. Grup teşkil edilen bu köylere terfi ile su temini icabetmekte ve 780 bin TL. lık bir yatırım gerekmektedir. İşin öncelik taşınması ve rantabilitenin düşük olması dolayısıyla bugüne kadar proje ve inşaat çalışmalarına başlanamamıştır.

3. Köy için yeraltı suyundan faydalanma imkânlarının tesbiti bakımından jeolog marifetiyle bir etüt yaptırılmış ve ancak muvakkat bir tedbir olarak köyde mevcut kuyuların tevsi teklif edilebilmiştir. Bu itibarla uygun ve ekonomik bir çözüm şekli bulunmayan bu köyün içme suyu inşaatı ele alınamamıştır.

4. İl kademesinde toplum kalkınması koordinasyon kurulunca bu köyün programlara alınması teklif edildiği takdirde önümüzdeki yılların proje ve inşaat programlarına sokulması mümkün olabilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Köy İşleri Bakanı
Seyfi Öztürk

4. — *Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli il merkezlerinde 150 şer yataklı İşçi Sigortaları Hastanesi yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi ve Çalışma Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in yazılı cevabı (7/648)*

8 . 1 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda yazılı hususların Çalışma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına arz ettiğimi saygılarımla dilerim.

Tekirdağ Milletvekili
Turhan Kut

Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli il merkezlerinde 150 şer yataklı İşçi Sigortaları Hastanesi yapılması düşünülmekte midir, düşünülmemekte ise inşa tarihleri nedir?

T. C.

Çalışma Bakanlığı
İşçi Sağlığı
Genel Müdürlüğü
Sayı : 913 - 1 - 32/1808

10 . 3 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 15 . 1 . 1965 gün ve 7/648 - 10355 - 59133 sayılı yazınız :

Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli il merkezlerinde Sosyal Sigortalar Kurumunca 150 şer yataklı hastane yaptırılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Tekirdağ Milletvekili Sayın Turhan Kut'un yazılı soru önergesi üzerine keyfiyet incelendi.

Trakya bölgesi illerinde, 1963 sonu itibariyle sigortalı sayısı Edirne'de 2 270, Kırklareli'nde 3 731, Tekirdağ'da 1 590 olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Sigortaların tek işçiye, eş ve çocuklara tesmili halinde ise sağlık yardımları ile ilgilendirileceklerin, sayısı Edirne'de 15 - 20 000, Kırklareli'nde 18 - 22 000, Tekirdağ'da 7 - 10 000 olarak tahmin edilmektedir.

Bu duruma göre, il merkezlerinde birer dispenser ve Trakya'nın merkezi bir yerinde (Sigortalı çoğunluğu bakımından da Babaeski veya Lüleburgaz bu vasfı taşımaktadır) 10 000 sigortalı (eş ve çocukları dâhil) için 30 ilâ 40 ya-

tak prensibolarak kabul edildiğinden 120 - 150 yataklı bir hastane inşası düşünülmekte olup 1966 yılında ele alınmak için çalışılacaktır.

Keyfiyeti bilgilerinize arz ederim.

Çalışma Bakanı
İhsan Sabri Çağlayangil

5. — *Ordu Milletvekili Orhan Naim Hazinedar'ın, Doğu - Karadeniz'de balıkçılığın inkişafı ve tutulan balığın mahallinde değerlendirilmesi için her hangi bir tesis kurulmasının düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi ve Ticaret Bakanı Macit Zeren'in yazılı cevabı (7/664)*

1 . 2 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

İlişik olarak sunduğum soruların Ticaret Bakanlığı tarafından yazılı olarak acele cevaplandırılmasını diliyorum.

Saygılarımla arz ederim.

Ordu Milletvekili
Orhan Naim Hazinedar

1. Doğu - Karadeniz illerinde, yılın hangi mevsiminde hangi çeşit balık avlanır, miktarı ne kadardır ve en çok hangi çeşidi hangi ilin hangi semtinde çıkmaktadır?

2. Yılın en az dört ayında yüz milyonlarca kilo miktarında avlanan hamsi, mahallinde değerlendirilemediğinden, fazlası denize, ya da tarlalara dökülmektedir Onbinlerce Doğu - Karadenizlinin geçimlerini sağladıkları bu millî servetin zayi olmasına daha ne zamana kadar seyirej kalınacaktır.

3. Doğu - Karadeniz'de balıkçılığın inkişafı ve tutulan mahsülün mahallinde değerlendirilmesi için her hangi bir tesisin kurulması düşünülmekte midir?

4. Ordu ilinin Fatsa ilçesinde bir balıkçı barınağının yapılması Bakanlığınızca da olumlu karşılandığına göre bu hususta ilgili Bakanlık nezdinde ne gibi bir teşebbüste bulunulmuştur?

5. Bugün, her biri birkaç yüz bin liraya mal olan hamsi avlama takımları (ırıp - hamsi ağı - motorlar ve kayıklar) ile tutulan hamsinin kilosu mahallinde on kuruşa kadar düştüğü ve hattâ alıcısı bulunmadığı için binlerce kilosunun denize döküldüğü bir vakıdır. Bu hal devam ederse esasen büyük bir yük al-

tında bulunan takım sahiplerinin durumları daha da kötüye gidecek ve daha feci olanı geçimini bu işe başlamış olan on binlerce Doğu - Karadenizli vatandaşın çok zor durumda kalacakları inkâr kabul etmez bir gerçektir. Bu feci durumu karşılamak için Bakanlığınız ne düşünmektedir?

T. C.

Ticaret Bakanlığı
Su Ürünleri ve Avelığı
İşleri Müdürlüğü
Şube remzi ve No. 12/256

6 . 3 . 1965

Konu : Su ürünleri ile ilgili yazılı soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 9 . 2 . 1965 tarih ve kanunlar 7/664/10528 - 60089 sayılı yazınız.

Doğu Karadenizde balıkçılığın inkişafı ve tutulan balıkların mahallinde değerlendirilmesi için bir tesis kurulmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Ordu Milletvekili Orhan Naim Hazinedar tarafından verilen 1 . 2 . 1965 tarihli yazılı soru önergesine cevaplarımız, önergede takibedilen soru sırasına göre aşağıda bildirilmiştir.

Gereğinin yapılmasına müsadelerini arz ve rica ederim.

Ticaret Bakanı
Macit Zeren

1. — 1961 - 1963 senelerinde Karadenize sahildar illerimizde istihsal edilen balıkların çeşitlerine göre yıllık miktarlarını gösterir tablolar ilişik olarak sunulmuştur. İllerin semtlerine göre istatistik tutulmamaktadır.

2. — İhracedilmeyen ve yurt içinde tüketilmeyen balıkların heder olmaması için bu gibi balıklar Et ve Balık Kurumunun Trabzon'daki Balık unu ve yağı tesisleri tarafından satın alınmaktadır. Alım sahalarını genişletmek üzere balıkların av alanlarından da satın alınması için iki geminin, ihtiyaca göre İstanbul'dan mahallerine tahrik edilmesi hususunda ilgililere emir verildiği Kurum Genel Müdürlüğünden bildirilmiştir.

3. — Tutulan balıkların mahallerinde değerlendirilmesi için başka bir tesis kurulması düşünülmemektedir.

4. — İlk plânda Ordu ilinin Fatsa ilçesinde bir balıkçı barınağı inşası teklif edilmiş ve inşaatın 1965 programına alınması hususunda Bayındırlık Bakanlığının ilgili dairesiyle telefonla mutabık kalmıştır.

5. — İstihsal bolluğuna rağmen birçok şehir ve kasabalarımızda fiyatlar yüksektir. Av bölgesinde tüketilemeyen balıkların diğer iç pazarlara sevk edilmesi veya ihracolonması suretiyle değerlendirilmesi mümkün mütalâa edilmektedir.

1963

Cinsi	Artvin	Rize	Trabzon	Giresun	Ordu	Samsun
Hamsi	25	130	2 077	6 000	50 000	248
İstavrit	111	1 158	518	139	10 000	24
Mezgit	4	101	224	65	1 000	23
Sargan	12		269	217	500	
Kalkan	4	18	34	25	500	128
Kefal	9	145	26	27	500	106
Bakalorya					1 000	
Uskumru		2				
Palamut		5	133		200	3
Tirsi		1	50	10	400	2
Barbunya	10	88	65	32		32
Kötek				8	400	
Torik		2	30	13	150	
İzmarit	7	6	90	9		4
Lüfer		3	8		50	12
Karagöz	3	17	2	72		2
Köpek Balığı						60
Mersin Morina						40
Vatoz						42
Kırlangıç		1	2			7
Minekop		9	9			19
Kayabalığı		28				
İsparoz						
Kolyoz						
Sardalya						8
Levrek						1
Çinekop		1				1
Sarıkulak	4					
Dil - Pisi						1
Çipura						1
İsparı			1			
Keler						
Tekir						
Zargana						
Muhtelif		71		13	200	

Sinop	Kastamonu	Zonguldak	Bolu	Sakarya	Kocaeli	Kırklareli	Yekün (Ton)
189	49	902	18	5	30	2	59 675
23	38	122	3	3	50		12 189
	1	258			3		1 679
7	3	137					1 145
73	129	127	1	7	1		1 047
86	28	81	3	5	15	8	1 039
							1 000
89	6	273	7	5	300	225	909
128	3	254	6	3		6	741
							463
34	25	139		20			445
	1						409
4						1	200
29	5	13					161
17	1	4		5	4	9	113
10		1	1		1		99
							60
				5			45
							42
27							37
					4		32
			1				29
17						2	19
10					7		17
		3			3		14
7		1		2	1		12
2		1	1				6
							4
					2		3
							1
							1
					1		1
						1	1
						1	1
		5	4			12	305

1962

Cinsi	Artvin	Rize	Trabzon	Giresun	Ordu	Samsun
Hamsi	41	112	1 472	2 012	11 835	682
İstavrit	107	981	423	286	412	19
Barbunya	4	36	43	431	142	74
Mezgit		220	184	339	105	34
Palamut		1	45	26	255	1
Sargan	15		303	113	223	30
Kefal	10	126	36	38	93	67
Kalkan	1	14	6	33	95	103
Köpek Balığı						540
Uskumru		1	5			1
Zargana		222				18
İzmarit	5	15	52	24	7	209
İsparoz			1			1
Kırlangıç						
Lüfer		22	7	20	3	22
Torik		6	14	50		35
Karagöz	1	14	2	50		1
Tirsi			5		58	34
Mersin - Morina						81
Mındkop			2	8	53	18
Çinekop						
Dil - Pisi				4		
Kolyoz						
Tekir						
Kayabalığı						4
Levrek						1
Gümüş						
Vatoz			13			
Mavraşgil					11	
Mercan						6
Şip						7
Sarıkulak	6					
Sardalya						
Çipura						1
Sinarit						
Muhtelif	7	65	1	14	2	44

Sinop	Kastamonu	Zonguldak	Bolu	Sakarya	Kocaeli	Kırklareli	Yekûn (Ton)
212	54	290	1		1		16 702
71	23	145	6		13		2 688
274	34	140	7	3	6		1 314
	5	13	4	2	1		909
354	30	143	5	4	8		872
2	12	76					774
168	27	105	6		15	20	711
328	100		17				697
					1		541
121	33	298	31	4	9		503
113			1				354
15					12		339
201							203
157							157
10	15	8	4	1	1		116
1		1		3			110
29			2		2		101
				5			97
	5						86
1		65					85
20							66
		8			6		20
	1			6	10		18
			5				17
			2	1		10	15
7		10					15
					4		15
							13
							11
					2		8
							7
							6
					2		2
							1
							1
			2		1		135

Karadeniz illerinde deniz balıkları istihsalı (Ton)
1961

Cinsi	Artvin	Rize	Trabzon	Giresun	Ordu	Samsun
Hamsi	18	82	2 021	506	2 249	251
İstavrit	29	1 034	311	96	162	49
Palamut		3	170	4	159	55
Yunus		316	706			
Kalkan	1	4	24	5	111	250
Mezgit	2	312	295	130	30	87
Barbunya	2	62	76	24		159
Köpk Balığı						500
Kefal	1	129	53	18	48	54
Sargan	1		245	37	23	
Uskumru					1	3
Torik		3	291	1		2
Zargana		182				12
Tirsi		44	21	4	79	34
Bakalorya					116	
Kötek			24	3	22	45
İzmarit	1	8	38	7	2	1
Çinekop					1	
Lüfer		6	9		21	2
Sarıkulak					42	
Mersin Morina						42
Kırlangıç			13		3	10
Karagöz		18	3	2	1	2
Kolyoz						
Granyüz	1					
Mavragil					11	2
Levrek			2		1	1
İsparı			2			
Tekir						1
İskorpit						
Kılıç					5	
Gümüş						3
Kayabalığı						
Mercan						
Sardalya						1
Minekop						
Orkinos (Ton)		1				
Çipura						1
Dil - Pisi						1
İsparoz						1
Muhtelif	2	92		32		49

Sinop	Kastamonu	Zonguldak	Bolu	Sakarya	Kocaeli	Kırklareli	Yekûn (Ton)
172	1	278	7		3		5 587
11	5	163	2		18		1 880
72	21	967	5	5	14		1 518
40							1 062
120	131	78	14		1		739
		48	1		1		706
35	4	154	1		1		518
							500
20	3	138	2		13		479
22		84					412
14	3	343	6	7	9		396
3		2			1		303
	1		1		1		197
				3			181
							116
6	1						101
24		16					97
		75					76
2		28	1	2	1		73
11							53
							42
4							31
2		1	1		1		31
		13			3		16
		13					14
							13
2	2	1	1	1	1		12
11							13
		2		5	2		10
6							6
					1		6
					1		4
		2	1				3
					3		3
		1			1		3
				2			2
	1						2
							1
							1
							1
5	1	3			12		196

Yekûn

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

79. BİRLEŞİM

23 . 3 . 1965 Salı

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Ereğli Demir ve Çelik fabrikaları Türk Anonim Şirketiindeki yolsuzluk iddialarını incelemek üzere, Anayasanın 88 nci maddesi gereğince kurulması kabul edilen Meclis Araştırma Komisyonuna üye seçimi.

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTI- RILAN İŞLER

1. — Siyasi Partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kasım Gülek ve Kemal Sarırahimoğlu'nun, Siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378; 2/591) (S. Sayısı : 527) [Dağıtım tarihi : 27 . 11 . 1963]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :456

Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1492/1593

8 . 5 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 27 . 4 . 1963 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılan «Millî İstihbarat Teşkilât kanunu tasarısı» ve gerekçesi, ekleriyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

Millî İstihbarat Teşkilâtı (MIT), Devletin güvenliği ve millî politikası ile ilgili istihbarat çalışmalarını bir bütün olarak ele almak ve sevkü idaresini sağlamak üzere kurulmaktadır.

Kurulacak bu teşkilât vasıtasıyla en son bilgilere göre ve en sıhhatli şekilde istihsal edilecek haberler, bir Anayasa organı olarak kurulmuş bulunan Millî Güvenlik Kurulunca faydalanılmak ve onun bir kısım temel görüşlerine esas olmak üzere bu Kurula aktarılacaktır.

Şimdiye kadar millî politikanın tâyinine esas olacak plânların hazırlanmasında ve yürütülmesinde elde edilen istihbarattan gereği gibi faydalanılamamıştır. Bunun sebebi, çeşitli haber toplama organları tarafından derlenen haberlerin sorumlu bir makamca biraraya getirilerek topyekûn kıymetlendirilmesinin yapılamaması ve bunu yapacak bir makamın bulunmamasıdır. Bu durum, haberlerin istihsal gücünü israf etmiş ve Devlet çapında değerlendirilmesine elvermemiştir. Dolayısıyla hükümetlere güvenlik ve dış politikalarında en yakın hedef ve tehlikeleri zamanında görmek hususlarında kâfi derecede destek olunamamıştır.

Bunun için haber toplama ve kıymetlendirme bakımından merkezî mahiyette bir Millî İstihbarat Teşkilâtının kurulması zaruri bulunmaktadır. Bu teşkilât kurulunca, haber toplanan kurumlar ve organlar toplayacakları bilgi ve haberleri nereye vereceklerini düşünmeyecekleri gibi, ne maksatla ne gibi bilgileri toplamaları lâzımgeldiğini öğrenerek daha faydalı ve plânlı istihbarat çalışmalarında bulunacaklardır. Aynı zamanda Millî Güvenlik Kurulunun isteklerine uygun, en son bilgilere dayanan sıhhatli bir istihbarat yapılmış olacaktır.

MIT'in kurulması için her işin yeni baştan ele alınmasına lüzum yoktur. Haber tophyan Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığı esasen mevcuttur. Haber alma hizmetinin genişletilip tamamlanması, yani haber toplama, kıymetlendirme ve yorumlama yapabilecek şekilde organize edilmesi ve Dışişleri, Genelkurmay İstihbarat Başkanlığı ile diğer benzeri organların istihbarat servislerini MIT'le iş birliği yapacak şekilde düzenlemeleri, amacı sağlayacaktır.

Kurulacak teşkilâtın temeli mahiyetinde olan Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığı 1926 yılında kurulmuştur. 1943 yılında yürürlüğe konan 4443 sayılı Başbakanlık Teşkilât Kanununa bağlı cetvelde Millî Emniyet Hizmetleri Başkanının gösterilmesi ve bunun sonradan 6330 sayılı Kanunun birinci maddesinde daha açık bir şekilde anılmasıyla Devlet organları arasında böyle bir kuruluşun varlığına işaret olunmuştur.

Bu kanun tasarısı, esas itibariyle görevleri, diğer Devlet kurumlarıyla karşılıklı bağ ve ilgileri, personelin durumu ile iş görme konularını hükme bağlamaktadır.

Kanunda, Millî İstihbarat Teşkilâtının görevi genel olarak açıklanmış, teferruat hakkında, diğer devletlerdeki benzerlerinde olduğu gibi, açıklamada bulunulmamıştır.

Varlığı ile müstakbel MİT içinde başlıca yeri tutması düşünülen bugünkü Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığının yeni Anayasa karşısındaki hukuki bünyesi ve statüsü bu vesile ile açıkça tesbit edilmiş olacaktır. Bu, bir bakıma, yaşanmakta olan plânlı gelişme döneminin de icabı sayılabilir.

Maddelerin izahı :

1 nci maddede; Anayasa gereğince Başbakan Hükümetin genel siyasetinin yürütülmesinden Bakanlar Kurulu ile birlikte sorumlu bulunduğuna göre, Hükümetin takibedeceği politikaya istihbarat yönünden ışık tutacak olan böyle bir kuruluşun Başbakanlığa bağlanması istihbaratın;

- a) Araya aracı girmeden
 - b) Bir kademeden geçmeden
 - c) Günlük kıymetini kaybetmeden
 - ç) Derhal Hükümet Başkanına ulaştırılması,
- Bakımından zaruri bulunmuştur.

2 nci madde hükmü ile; Devlet istihbaratını millî güvenlik politikasına uygun şekilde ve bir elden yürütmek üzere bir müsteşar idaresinde merkezî bir teşekkül kurulmakta ve bu teşkilâtın haber toplama ve kıymetlendirme organlarıyla diğer gerekli organlardan kurulacağı belirtilmektedir.

3 ncü maddede, kurulacak teşkilâtın görevleri ayrı ayrı belirtilmektedir. Bunlar, bilhassa millî güvenlikle ilgili plânların hazırlanmasında gerekli istihbaratı istihsal ederek Millî Güvenlik Kuruluna ve ilgili Devlet organlarına ulaştırmak, istihbarat çalışmalarını koordine etmek ve istihbarata karşı koymaktır. Ayrıca, MİT'e bağlı organların görevlerinin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin ayrıntıların Başbakanın onaylayacağı bir talimatta gösterileceği ve MİT'e maddede yazılı görevler dışında hizmet yüklenemeyeceği açıklanmaktadır.

Bu suretle, bütün dünya devletlerinde olduğu gibi, istihbaratın merkezileştirilmesi, Devlet çapında topyekûn değerlendirilmesi, gerekli yerlere ulaştırılması ve yayımlanması MİT tarafından yapılmış olacaktır.

4 ncü madde hükmü ile, MİT Müsteşarı 3 ncü maddede yazılı görevlerin yerine getirilmesinden Başbakana karşı sorumlu tutulmaktadır. Bununla görevlerin yerine getirilmesindeki her türlü yetki Müsteşarda toplanmakta ve bu yetkinin sorumluluğu kendisine yüklenmektedir.

(b) fıkrasında, Devlet organ ve kurumlarının kendi kaynaklarından elde edecekleri millî güvenlikle ilgili haber ve istihbaratın heder olmadan değerlendirilmesi için zamanında MİT'e ulaştırmaları ve MİT mensuplarına hizmetin görülmesi sırasında her türlü yardım ve kolaylıkları göstermeleri hükme bağlanmaktadır.

(c) fıkrasında, halihazırda istihbarat yapan Devlet dairelerinin her hangi bir düşünce ile görevlerinin sona erdiği sanısına kapılmıyarak, görevleriyle ilgili istihbaratı istihsale devam edecekleri, bunları pek tabii olarak ve derhal MİT Müsteşarlığına da vermekle beraber, gerekli mercilere ulaştıracakları belirtilmektedir.

5 nci madde hükmü ile, MİT'de fiilî kadro esaslı kabul olunmaktadır. Bu suretle, Millî Savunma Bakanlığında ve Jandarma Genel Komutanlığında olduğu gibi, kadrolar gizli olarak her yılın ihtiyacına göre düzenlenebilecektir.

Bu maddenin ikinci fıkrası hükmü gereğince, MİT'e bağlı organların kadro unvanları, görev-

leri, yetkileri ile sorumluluklarının 3 ncü madde gözönünde tutularak hazırlanacak talimatlarla tesbit olunacağını kabulü, bu teşkilât çalışmalarının özelliğinden doğmaktadır.

6 ncü madde ile, Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK) kurulmaktadır. Yüksek kademedede bir danışma kurulu olarak tasarlanan bu Kurul istihbarat ile uğraşan organ ve kurumlar arasında iş birliği ve ahenk sağlayacak ve istihbarat yönünden millî güvenlikle ilgili hedefleri tesbit ederek istihbarat çalışmalarında bulunan organ ve kurumları bu hedeflere yöneltici tedbirleri alacak, istihbaratı her bakımdan bir plân ve program içinde verimli kılıcı temel görüşleri bildirecektir.

Kurulun kimlerden meydana geleceği, görev ve yetkileri ile çalışma esaslarının neler olduğu da maddede gösterilmektedir.

7 nci madde, resmî kurumlar içinde kendi görevlerini yerine getirdikleri sırada millî güvenliği ilgilendiren haberlerin istihsaline MİKK'çe lüzum görülenlerde istihbarat servisleri kurulacağını ve bunlarla MİT arasında nasıl ahenk sağlanacağını talimatta gösterileceğini belirtmektedir.

8 nci madde ile, MİT personelinden bazılarına görevlerini kolaylıkla yapabilmeleri için genel zabıtaya tanınmış olan hak ve yetkilerin verilmesi sağlanmaktadır. Ancak, bu hak ve yetkiler teşkilât mensuplarından herkese tanınmamakta ve kimlere tanınacağı İçişleri Bakanlığı ile MİT tarafından hazırlanacak talimata bırakılmaktadır.

Bu suretle vazife icabı personelin sıkışık anlarda zabıtaya tanınmış olan kanuni bâzı imkânlardan faydalanmaları sağlanmış olacaktır. (Meselâ nezarete alma yetkisi, sorgu yapabilmek ve tabanca taşıma ve kullanma yetkisi gibi.)

9 ncü madde hükmü ile, MİT personelinin, hizmetin özelliği dolayısıyla, açık ve kapalı olmak üzere çeşitli kaynaklardan temini yoluna gidilmiştir. Böylece personel Başbakanlık kuruluş kadrolarına ve fiilî kadroya dâhil memur ve hizmetlilerle Millî Savunma Bakanlığı kadrosundan alınanlardan ve özel görevler için kadrosuz olarak çalıştırılacaklardan meydana gelmektedir.

İkinci fıkraya, istihbarat hizmeti gizli ve zamanla verimli hale gelen bir ihtisas işi olduğundan, personelin sık sık değiştirilmesinin hizmetin aleyhine birtakım mahzurlar doğuracağı düşüncesiyle bilhassa Millî Savunma kadrosundan alınacaklar için hükümler konulmuştur. Bu arada subayların kıta ve bölge hizmetleri için hizmetten ayrılmaları önlenmiş ve her türlü istihkaklarını mevcut hükümler dairesinde bağlı buldukları Bakanlık bütçesinden almaları sağlanmıştır.

10 ncü madde hükmü, istihsal edilmiş haberlerin bilhassa yorumlanması işi ihtisası gerektirdiği ve yetişmiş uzmanlarca yapıldığı takdirde daha verimli olacağı için, bu türlü personelin buldukları Bakanlık veya kurumlardan kolayca alınıp Teşkilâta çalıştırılmalarını sağlamak maksadıyla konulmuştur. Ayrıca, bu gibilerin ne şekilde istihdam edilecekleri maddede belirtilmiştir.

11 nci madde, çok nazik bir konu olan Devlet istihbaratını yönetecek MİT Müsteşarının diğer devletlerde olduğu gibi her türlü tesir ve şüpheden uzak demokratik usul uyarınca Millî Güvenlik Kurulunun göstereceği asker veya sivil iki aday arasından Başbakan tarafından seçilmesini ve müşterek kararname ile atanmasını sağlamıştır. Müsteşarlığa askerî bir şahsın atanması halinde görev, yetki ve sorumluluk bakımından tamamen Başbakana bağlı bulunan müsteşar, Silâhlı Kuvvetler makamları tarafından her hangi bir denetime ve teftişe tabi olmayacaktır.

MİT hizmetlerinin daha iyi görülebilmesi ve önemli makamlara ehil eleman bulunabilmesi için barem çerçevesinden sıyrılarak biraz daha fazla maddi imkân sağlamak gerekeceği düşünüldüğünden, anılan makamlar, son fıkra hükmü ile istisnai memuriyet olarak kabul edilmiştir.

12 nci madde ile, personelde hizmetin özelliği dolayısıyla 788 sayılı Memurin Kanununda aranan nitelik ve şartlar dışında bâzı niteliklerin aranacağı ve bu niteliklerin talimatlarla tesbit edileceği belirtilerek, MİT'e yüksek tahsilli yabancı dil bilir memurların alınabilmesi sağlanmaktadır.

13 ncü madde ile, **MIT** kadrosuna dahil olanların, Emniyet mensuplarına tanınan ek istihkaklardan (tâyin bedeli, fazla mesai ücreti, yıllık giyecek bedeli ve fiilî hizmet zammı gibi..) faydalanmaları kabul olunmuştur.

14 ncü madde ile, sürekli görevle dış memleketlerde bulunan **MIT** mensuplarının aylıklarına emsalli ödemenin uygulanacağı kabul olunmaktadır.

15 ve 16 ncı maddeler ile, **MIT** bütçesinin kaynakları gösterilmekte ve kapalı giderlerin harcanmasından **MIT** Müsteşarının Başbakana karşı sorumluluğu belirtilmektedir.

17 nci madde ile, hizmetin ehemmiyetine göre, **MIT** Müsteşarına 1 000 ve **MAH**, **İB**, **PS** ve **İİB** başkanlarına 800 er lira ödenek verilmektedir.

18 nci madde ile, **MIT** mensuplarının hizmet icabı bâzı davranışlarının gerektireceği kaçınılmaz giderleri karşılayabilmek için ödenek verilmekte ve ayrıca daimi hizmetlilere bir ek ücret ödenmesi sağlanmaktadır.

19 ncu madde ile, Bakanlar Kurulunca tesbit edilen yabancı diller dışında dil bilen **MIT** mensupları hakkında 3656 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

20 nci maddede, teşkilâta, hizmetin özelliği dolayısıyla yurt içinde ve dışında yüksek öğrenimde öğrenci okutulması yetkisi tanınmaktadır.

21 nci madde ile, **MIT** mensuplarından fiilen vazife başında ölen veya vazife göremeyecekleri Sağlık Kurulu raporuyla belli olanlara tazminat verilmesi sağlanmaktadır.

22 nci madde ile, **MIT**'de kadrosuz olarak çalıştırılanlardan sonradan emekliliğe tâbi bir göreve atananların kadrosuz olarak çalıştırdıkları sürelerin en çok 10 yılının borçlanmak suretiyle emekliliklerinden sayılması kabul olunmaktadır.

23 ve 24 ncü maddeler ile, **MIT**'in satınalacağı araç, gereç veyedek parçalar ithalinde ve başış yolu ile gelecek araç, gereç ve yedek parçaları hakkında uygulanacak hükümler tesbit olunmaktadır.

25 nci madde, olağanüstü hal, sıkıyönetim veya savaş halinin ilânında **MIT** çalışmalarının nasıl yürütüleceğini göstermektedir.

26 ncı madde, **MIT** kadrosunda, Müsteşar Başkanlarla Başhukuk Müşaviri dışında, her derecedeki memurun disiplin cezasını tayin bakımından Bakanlık İnzibat Komisyonu yerinde olmak ve bu ihtiyacı karşılamak üzere bir disiplin Komisyonu kurulmasını sağlamaktadır.

27 nci maddede, yeni kuruluş icabı Başbakanlık Teşkilât Kanunundan çıkarılan kadrolarla yeniden eklenen kadrolar gösterilmektedir.

28 nci maddede, bâzı yanlış anlamalara meydan vermemek ve uzun ibareleri kısaltmak maksadıyla kısaltmalar ve tarifler yapılmıştır.

Gecici 1 nci madde ile, Millî Savunma Bakanlığı fiilî kadrosunda ve Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarında bulunup, halen Millî Emniyet hizmetlerinde çalışan memurlardan gerekenlerin bir defaya mahsus olmak üzere 12 nci maddede yazılı memuriyetlere talimatlarda yazılı nitelikler aranmaksızın atanmalarının yapılabilceği kabul olunmaktadır.

Gecici 2 nci madde ile, Millî Savunma Bakanlığının fiilî kadrosunun (D) cetvelinde bulunan hizmetlilerden **MAH** hizmetlerinde çalışanlardan gerekli görülenlerin istihdamlarına devam edileceği ve bunların istihkaklarını Millî Savunma bütçesinden alacakları kabul edilmektedir.

Gecici 3 ncü madde ile, **MIT** mensubu olup da bu kanunun yürürlüğünden önce kadrosuz görevlerde çalışmakta iken emekliliğe tâbi görevlere atanmış olanların da 22 nci madde hükümlerinden sayılması kabul olunmaktadır.

Gecici 4 ncü madde, teknik bir madde olup kaldırılan kadrolarda çalışmakta iken kanuni bir sebeple görevi basında bulunmayanların yeni kadrolara atanmaları halinde aylıklarının ve rütbelerini ve ikinci fıkrası ile de kadro, aylık ve unvanları değiştirilmemiş olanların yeniden atanmalarının gerekmediği ve unvanların karşılıklarının yeni kelimelerle ifadesinin değişiklik sayılmayacağı belirtilmektedir.

29 ve 30 ncu maddeler, yürürlük ve yürütme maddeleridir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No: 1/451
Karar No: 2

24 . 9 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Millî İstihbarat Teşkilât kanunu tasarısı, ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakleri ile komisyonumuzda görüşüldü. Kanun tasarısı prensip itibariyle uygun görülmele beraber, maddeler üzerinde yapılan değişiklikler aşağıda arz ve izah olunmuştur.

Tasarının «Kuruluş ve Görevler» başlığı, kanun tekniği bakımından ayrı başlıklar halinde ele alınmıştır.

1 nci madde, kuruluş başlığı altında aynen kabul edilmiştir.

2 nci maddede bulunan «Başhukuk Müşavirliği» ibaresi, 4353 sayılı Maliye Bakanlığına bağlı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü ile iltibasa mahal verilmemesi maksadı ile sadece Hukuk Müşavirliği olarak değiştirilmek suretiyle yine kuruluş başlığı altında aynen alınmıştır.

Tasarının 3 ncu maddesi «Görevler» başlığı altında mütalâa edilmiştir.

3 ncu madde, ehemmiyetine binaen teşkilâtın görevleri genel olarak tesbit ve ifade edildikten sonra bu teşkilâta bağlı organların görevlerinin ayrı ayrı sayılması daha uygun mütalâa olunarak birinci fıkra başındaki (a) harfi kaldırılmış ve MİT'in görevleri ibaresine «psikolojik savunma icapları» ile «ve istihbarata karşı koymaktır» ifadeleri eklenmiştir.

3 ncu maddenin (a) fıkrasında toplanan Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığının görevlerine, «iç ve dış» kelimeleri eklenmiştir.

Maddenin (c) fıkrasındaki «dıştan ve içten» ibaresi (a) fıkrasına muvazi olarak «içten ve dıştan» şeklinde düzeltilmiş, «vâkı olacak» kelimesi de «gelecek» olarak değiştirilmiştir.

Teftiş Kurulu ve Hukuk Müşavirliğinin görevlerinin kanunda tesbitinde fayda mülâhaza olunarak, genel olarak görevlerinin ne olduğu (d) ve (e) fıkralarında gösterilmiştir.

Son fıkradan sonra bu madde ile genel görevleri tesbit edilen MİT'e bağlı bütün organların görevlerinin, Başbakanın onaylayacağı talimatlarla belirtileceği ifade edilmiştir.

Tasarının 4 ncu maddesi birbirinden farklı hükümleri ihtiva ettiğinden ayrı üç madde halinde ve «Sorumluluklar» başlığı altında (a) fıkrası 4 ncu madde olarak; «Diğer Devlet organlarının yükümlülüğü» başlığı altında (b) fıkrası, sonundaki «gösterirler» kelimesi «göstermekle yükümlüdürler» şeklinde değiştirilmek suretiyle 5 nci madde olarak ve (c) fıkrası da 6 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 5 nci maddesi, komisyonun 7 nci maddesi olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 6 nci maddesi, «Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK)» başlığı konularak ve madde içerisinde geçen «5 nci madde», «7 nci madde» olarak değiştirilmek suretiyle 8 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 7 nci maddesi, madde içinde geçen «5 nci madde» ibaresinin «7 nci madde» şeklinde değiştirilmesi ve «dairelerde» kelimesi yerine kanun ruhuna daha müsaidolan «kurumlarda» kelimesinin konulması suretiyle 9 ncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 8 nci maddesi, «İçişleri Bakanlığı ile» ve «birlikte» ibareleri çıkarılarak 10 ncu madde olarak kabul olunmuştur.

Tasarının 9 ncu maddesindeki Millî Savunma Bakanlığı, icabında jandarma da dâhil bütün Silâhlı Kuvvetleri kapsamına alabilmesi için «Türk Silâhlı Kuvvetleri» şeklinde değiştirilmiş, yanlış bir anlamaya mâni olmak için 6577 sayılı Kanun terimi kaldırılmış ve metin yeniden düzenlenerek 11 nci madde olarak kabul edilmiştir.

10 ncu madde, diğ er kurumlardan alınacak personelin yükselmelerinde tereddüdü gidermek maksadiyle madde sonuna «Bu personelin yükselmeleri MİT Müsteş arlığ ının sicil yerine kaim olacak teklifi üzerine yapılır» fıkrası eklenmek suretiyle 12 nci madde olarak tesbit edilmiştir.

Tasarının 11 nci maddesi, içinde geçen «12 nci madde» ibaresinin, «14 ncü madde» şeklinde değıştirilmesi suretiyle 13 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 12 nci maddesi, komisyonun 14 ncü maddesi olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 13 ncü maddesi, tereddüdü gidermek maksadiyle «4367 nayılı Kanunun 3 ncü maddesinin (B) fıkrası» ibaresinin ilâvesi ile 15 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 14, 15, 16, 17 ve 18 nci maddeleri, komisyonun 16, 17, 18, 19 ve 20 nci maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 19 ncu maddesi, bilim dilleri dışındaki yabancı dillerin kürsülerinin üniversitele- rimizde bulunamayacağı da dikkate alınarak ve bu dilleri bilenlerin tesbitini sağlamak maksadiyle maddeye «veya bilim dilleri dışındaki dilleri MİT'ce gösterilecek mümeyyizin katılacağı komisyon» ibaresi ilâve edilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 20 nci maddesi, hizmetin özelliğı dolayısıyla MİT'in içte ve dışta okutacağı öğrencileri kendisinin seçmesini temin maksadiyle madde sonundaki «okutulabilir» kelimesinin «okutabilir» şeklinde değıştirilmek suretiyle ve 22 nci madde olarak daha vazih hale getirilmiştir.

Tasarının 21 nci maddesi, görev esnasında ölen veya yaralananların ailelerine veya kendilerine yapılacak yardımın uzamaması ve zamanında yapılmasını sağlamak mülâhazasıyla «sağ- lık kurulu» kelimeleri kaldırılmış ve 23 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 22 nci maddesi; 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesine atıf yapılması esa- sen geçici olan bu maddenin yürürlükten kalkması halinde MİT mensuplarını mağdur hale getireceğ inden bunun önlenmesini temin maksadiyle geçici maddeye değıl, kanuna atıf ya- pılması daha uygun mütalâa edilerek «geçici 65 nci madde» kelimeleri kaldırılmak suretiyle 24 ncü madde olarak tesbit edilmiştir.

Tasarının 23 ncü maddesinin son fıkrası, birinci fıkrasının bir tekrarı olduğı için hem tek- rardan kaçınmak ve hem de yanlış anlama mâni olmak düşüncesiyle kaldırılmış ve madde 25 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 24 ncü maddesi, daha fazla bir açıklık verilmesi maksadiyle maddenin sonun- daki damga resmi kelimelerinden sonra «harc ve» ibaresinin ilâvesi suretiyle 26 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 25 nci maddesi, bir iltibasa mahal vermemek maksadiyle birinci cümledeki «görev ve yetkileri» kelimeleri çıkarılmak suretiyle 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 26 nci maddesi, «Baş hukuk Müş aviri» kelimesinin ikinci ve üçüncü maddelere muvazi olarak «hukuk Müş aviri» şeklinde değıştirilmesiyle 28 nci madde olarak kabul edilmiş- tir.

Tasarının 27 nci maddesine bağı bulunan (1) sayılı cetvel aynen kabul edilmiş; (2) sayılı cetvelin son satırındaki «Baş hukuk Müş aviri» ibaresi 2, 3 ve 26 nci maddelere muvazi olarak «Hukuk Müş aviri» şeklinde değıştirilmek suretiyle madde 29 ncu madde olarak kabul edil- miştir.

Tasarının 28 nci maddesindeki kısaltmalar arasında bulunan «PS», «PSB» olarak değışti- rilmiştir.

Geçici maddeler baş lığı altındaki geçici birinci madde, daha geniş bir mâna verilmesi mak- sadadiyle «fiili» kelimesi kaldırılmış olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 2 nci ve 4 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Geçici 3 ncü maddedeki «22 nci madde» «24 ncü madde» olarak değıştirilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye dair olan 29 ve 30 ncu maddeleri, 31 ve 32 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verilmiştir.

Geçici Komisyon Başkanı
Konya
İ. Baran

Sözcü
Balıkesir
S. Koç

Aydın
Tasarının 3 ncu ve 25 nci
maddelerine muhalifim.
Söz hakkım mahfuzdur.

Erzurum
G. Karaca

H. Aydınçer

Eskişehir
Ş. Asbuzoğlu

Yozgat
V. Uyar

M İ T

Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanun tasarısı üzerindeki muhalefet şerhim

Kanun tasarısının 3 ncu maddesinde görevler şümüllü olarak tavsiz ve izah edilmemiştir. Aşağıdaki gibi izahını ve tasrihini görevlerin heyetiumumiyesi hakkında vukuf peyda edilmesi bakımından lüzumlu ve faydalı görmekteyim:

(Devletin millî güvenlik politikası ile ilgili plânların hazırlanmasında esas olacak ve aynı zamanda millî güvenlikle ilgili bilcümle istihbaratı (saldırgan hareket teşebbüsleri ve hareketler, casusluk, propaganda, sabotaj, beşinci kol, casusluğa karşı korunma gibi dış faaliyetler ile; rejim aleyhtarı faaliyetler, muhtariyet ve istiklâl çabalamaları, din, mezhep ve tarikat meseleleri, ideolojik faaliyetler gibi iç faaliyetler) Devlet çapında istihsal ederek Millî Güvenlik Kuruluna ((MGK) ve gerekli Devlet organlarına ulaştırmak, yaymak ve istihbarata karşı koymak ve bu çalışmalara ait koordinasyonu sağlamaktır.

Tasarının 25 nci, Su Komisyon raporununun 27 nci maddesinin aşağıdaki sebeplerden ötürü tamamen kaldırılmasının yerinde olacağı kanaatindeyim.:

1. Olağanüstü hal, sıkıyönetim ve savaş halinde görev ve yetkiler yeniden bir talimatla düzenlenmesi suretiyle Meclisin üstünde bir salâhiyet verilmesi gibi bir mahzur meydana gelmektedir. Bu hâl ise Anayasaya aykırıdır.

2. İstihbarat hazardan itibaren devamlı bir faaliyettir. Savaş veya olağanüstü veya sıkıyönetim gibi hallerde yeni bir talimata uymak tatbikatta birçok aksaklıklar yaratır.

3. Bu gibi ahvalde hareket tarzları kanun metninde bahsedilen talimatlarda yer alması uygun olur.

Aydın Milletvekili
Hilmi Aydınçer

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Millî İstihbarat Teşkilât kanunu tasarısı

Kuruluş ve görevler

MADDE 1. — Başbakanlığa bağlı Millî İstihbarat Teşkilâtı (MIT) kurulmuştur.

MADDE 2. — MIT bir müsteşar tarafından idare edilir. MIT Millî Emniyet Mizmetleri Başkanlığı (MAH), İstihbarat Başkanlığı (İB), Psikolojik Savunma Başkanlığı (PS), İdari İşler Başkanlığı (İİB), Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Başhukuk Müşavirliği ile diğer gerekli organlardan kurulur.

MADDE 3. — Görevler :

a) Millî İstihbarat Teşkilâtının görevleri;

Devletin millî güvenlik politikası ile ilgili plânların hazırlanmasında esas olacak istihbaratı veya millî güvenlikle ilgili istihbaratı Devlet çapında istihsal ederek Millî Güvenlik Kuruluna (MGK) ve gerekli Devlet organlarına ulaştırmak, yaymak ve istihbarat çalışmalarına ait koordinasyonu sağlamaktır.

b) Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığının görevleri;

Millî güvenlikle ilgili haberleri toplamak ve istihbarata karşı koymaktır.

c) İstihbarat Başkanlığının görevleri;

Çeşitli Devlet organlarıyla resmî kurumlar tarafından derlenen millî güvenlikle ilgili haber ve istihbaratı almak, Devlet çapında yorumlamaktır.

ç) Psikolojik Savunma Başkanlığının görevleri ;

Barişta ve savaşta millî bünyeye dıştan ve içten vâkı olacak psikolojik tesirlere karşı koymaktır.

d) İdari İşler Başkanlığının görevleri;

Topyekûn istihbaratın sağlanabilmesi için gerekli destek görevini yapmaktır.

e) MIT e bağlı Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Başhukuk Müşavirliği ile bütün organların görevleri Başbakanın onaylayacağı talimatla belirtilir.

MIT e yukarıda yazılı görevler dışında hizmet yüklenemez ve bu teşkilât başka istikametlere yöneltilemez.

MADDE 4. — Sorumluluk :

a) MIT Müsteşarı yukarıdaki görevlerin yerine getirilmesinden Başbakana karşı sorumludur.

b) Devlet organları ve resmî kurumlar kendi kaynaklarından elde ettikleri millî güvenlikle ilgili haber ve istihbaratı zamanında MIT e ulaştırır ve hizmetin yerine getirilmesi sırasında bu Teşkilât mensuplarına gereken her türlü yardım ve kolaylığı gösterirler.

c) Diğer Devlet daireleri kendi görevleriyle ilgili istihbaratı istihsale ve gerekli yerlere bildirmeye devam ederler.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Millî İstihbarat Teşkilât kanunu tasarısı

Kuruluş

MADDE 1. — Kanun tasarısının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — MİT bir müsteşar tarafından idare edilir. MİT, Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığı (MAH), İstihbarat Başkanlığı (İB), Psikolojik Savunma Başkanlığı (PSB), İdari İşler Başkanlığı (İİB), Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği ile diğer gerekli organlardan kurulur.

Görevler

MADDE 3. — Millî İstihbarat Teşkilâtının görevleri :

Devletin millî güvenlik politikası ile ilgili plânların hazırlanmasında esas olacak istihbarat ile psikolojik savunma icapları ve millî güvenlik ile ilgili istihbaratı Devlet çapında istihbaratı, Millî Güvenlik Kuruluna (MGK) ve gerekli Devlet organlarına ulaştırmak, yaymak ve istihbarat çalışmalarına ait koordinasyonu sağlamak ve istihbarata karşı koymaktır.

a) Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığının görevleri :

Millî güvenlik ile ilgili iç ve dış haberleri toplamak ve istihbarata karşı koymaktır.

b) İstihbarat Başkanlığının görevleri :

Çeşitli Devlet organlarıyla resmî kurumlar tarafından derlenen millî güvenlik ile ilgili haber ve istihbaratı almak, Devlet çapında yorumlamaktır.

c) Psikoloji Savunma Başkanlığının görevleri :

Barıta ve savaşta millî bünyeye içten ve dıştan gelecek psikolojik tesirlere karşı koymaktır.

ç) İdari İşler Başkanlığının görevleri :

Topyekûn istihbaratın sağlanması için gerekli destek görevini yapmaktır.

d) Teftiş Kurulu Başkanlığının görevleri :

MİT'in idari teftiş, denetim ve soruşturma işlerini yapmaktır.

e) Hukuk Müşavirliğinin görevleri :

MİT ile ilgili hukukî işleri yönetmektir.

MİT'e bağlı bütün organların görevleri Başbakanın onaylayacağı talimatla belirtilir.

MİT'e yukarıda yazılı görevler dışında hizmet yüklenemez ve bu teşkilât başka istikametlere yöneltilemez.

Sorumluluklar

MADDE 4. — MİT Müsteşarı yukarıdaki görevlerin yerine getirilmesinde Başbakana karşı sorumludur.

Diğer Devlet organlarının yükümlülüğü :

MADDE 5. — Devlet organları ve resmî kurumlar kendi kaynaklarından elde ettikleri millî güvenlikle ilgili haber ve istihbaratı zamanında MİT'e ulaştırmak ve hizmetin yerine getirilmesi sırasında bu teşkilât mensuplarına gereken her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

MADDE 6. — Diğer Devlet daireleri kendi görevleriyle ilgili istihbaratı istihsale ve gerekli yerlere bildirmeye devam ederler.

Kadro ve yetkiler

MADDE 5. — MIT in fiilî kadrosu her yıl ihtiyaca göre Başbakanın onamasıyla düzenlenerek Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. İlgili komisyonun gizli oturumunda incelenir ve onaylanır.

MIT e bağlı organların kadro unvanları, görev ve yetkileri ve sorumlulukları bu kanunun 3 ncü maddesi göz önünde tutularak hazırlanacak millî istihbarat talimatlarıyla belirtilir.

MADDE 6. — Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MIKK) :

İstihbarat çalışmalarıyla ilgili koordinasyonun sağlanmasında ve bu çalışmaların yöneltilmesinde temel görüşleri bildirmek üzere Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MIKK) kurulmuştur.

Kurul, MIT Müsteşarının Başkanlığında MAH ve İstihbarat Başkanları, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği temsilcisi, Genelkurmay istihbarat Başkanı veya Yardımcısı, Bakanlıkların istihbarat hizmetleriyle görevlendirilmiş daire ve benzeri kurumlar başkanlarıyla MIT Müsteşarının çağıracağı kimselerden toplanır.

MIKK in görev ve yetkileri ile çalışma esasları 5 nci maddede gösterilen talimatta belirtilir.

MADDE 7. — MIKK ce gerekli görülecek dairelerde kendi görevleriyle ilgili istihbaratı istihsal için servisler kurulur. Bunların MIT ile koordinasyonları 5 nci maddede yazılı talimatta belirtilir.

MADDE 8. — Genel zabıtaya tanınmış olan hak ve yetkilerin, bu kanunda yazılı görevlerin yerine getirilmesi sırasında, MIT mensuplarından kimlere tanınacağı, İçişleri Bakanlığı ile MIT-ce birlikte hazırlanacak talimatta belli edilir.

Personel işleri

MADDE 9. — MIT in personeli :

a) MIT in kadrosuna dâhil memur ve hizmetlilerden;
b) Millî Savunma Bakanlığı kadrosundan, MIT in inhası ve Millî Savunma Bakanlığının uygun görmesiyle;

1. 6577 sayılı Kanun hükümlerine göre alınacak subaylardan,

a. Sivil memur, astsubay, teknisyen ve erlerden,

c) Teşkilât tarafından özel görevler için kadrosuz olarak geçici mahiyette çalıştırılacaklardan;

Meydana gelir.

Bu personelin sicil âmirliği MIT ce yapılır.

Millî Savunma Bakanlığı kadrosundan alınan subayların bu görevlerde geçen hizmetleri bir defa için kıta ve sicil yerinden sayılır. Bu subayların bölge değişimleri ihtisas ve ihtiyaca göre Teşkilât içerisinde MIT ce yapılır.

Millî Savunma Bakanlığı kadrosundan MIT e verilecek personelin her türlü istihkakları mevcut hükümler dairesinde aynı Bakanlık bütçesinden ödenir.

MADDE 10. — Genel ve katma bütçeli idarelerle kamu iktisadi teşebbüsleri ve kanunla kurulu banka ve kurumlara mensup memur ve hizmetlilerden çalıştırılmalarına ihtiyaç duyulanlar, esas görevlerine ait bütün hakları saklı kalmak ve aylık, ücret ve diğer bütün özlük haklarını da bağlı buldukları yerlerden almak ve disiplin, izin ve sicil bakımlarından MIT e bağlı bu-

Geçici Komisyonun değiştirişi

Kadro ve yetkiler

MADDE 7. — Kanun tasarısının beşinci maddesi yedinci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Milli İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK)

MADDE 8. — İstihbarat çalışmaları ile ilgili koordinasyonun sağlanmasında ve bu çalışmaların yöneltmesinde temel görüşleri bildirmek üzere Milli İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK) kurulmuştur.

Kurul, MİT Müsteşarının başkanlığında MAH ve İstihbarat Başkanları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği temsilcisi, Genel Kurmay İstihbarat Başkanlığı veya yardımcısı, Bakanlıkların istihbarat hizmetleri ile görevlendirilmiş daire ve benzeri kurumlar başkanlarıyla MİT Müsteşarının çağıracağı kimselerden toplanır.

MİKK'in görev ve yetkileri ile çalışma esasları yedinci maddede gösterilen talimatta belirtilir.

MADDE 9. — MİKK'ce gerekli görülecek kurumlarda kendi görevleri ile ilgili istihbaratı istihasal için servisler kurulur. Bunların MİT ile koordinasyonları 7 nci maddede yazılı talimatta belirtilir.

MİT mensuplarına tanınan hak ve yetkiler:

MADDE 10. — Genel zâbitaya tanınmiş olan hak ve yetkilerin, bu kanunda yazılı görevlerin yerine getirilmesi sırasında, MİT mensuplarından kimlere tanınacağı, MİT'ce hazırlanacak talimatta belli edilir.

Personel işleri:

MADDE 11. — MİT'in personeli :

- a) MİT'in kadrosuna dahil memur ve hizmetlilerden;
- b) Türk Silâhlı Kuvvetleri kadrolarında görevli subay, assubay, sivil memur, erbaş ve erlerden, MİT'in inhası ve ilgili bakanlığın uygun görmesiyle;
- c) Teşkilât tarafından özel görevler için kadrosuz olarak geçici mahiyette çalıştırılacaklardan;

Meydana gelir.

Bu personelin sicil âmirliği MİT'ce yapılır.

Türk Silâhlı Kuvvetleri kadrolarından alınan personelin bu görevlerde geçen hizmetleri bir defa için kıt'a ve sicil yeri sayılır. Bu personelin bölge değişimleri ihtisas ve ihtiyaca göre teşkilât içerisinde MİT'ce yapılır.

Türk Silâhlı Kuvvetleri kadrolarından MİT'e verilecek personelin her türlü istihkakları mevcut hükümler dairesinde kendi bütçelerinden ödenir.

MADDE 12. — Genel ve katma bütçeli idarelerle kamu iktisadi teşebbüsleri ve kanunla kurulu banka ve kurumlara mensup memur ve hizmetlilerden çalıştırılmalarına ihtiyaç duyulanlar, esas görevlerine ait bütün hakları saklı kalmak ve aylık, ücret ve diğer bütün özlük haklarını da bağlı buldukları yerlerden almak ve disiplin, izin ve sicil bakımlarından MİT'e bağlı bulunmak

lunmak şartıyla, Başbakan tarafından gerekli görüldüğü sürece bu teşkilâta çalıştırılabilirler. Burada çalıştıkları sürece aldıkları siciller dönüşlerinde bağlı oldukları dairelere gönderilir.

MADDE 11. — MİT Müsteşarı, Millî Güvenlik Kurulunun göstereceği asker veya sivil iki aday arasından, Başbakan tarafından seçilerek müsterek kararname ile atanır.

Müsteşarlığa bir askerî şahıs atandığı takdirde, bu şahıs görevi süresince Silâhlı Kuvvetler makamları tarafından bir denetim ve teftişe bağlı tutulamaz.

MİT Müsteşarı bulunmadığı zaman kendisine MAH Başkanı vekâlet eder.

MİT Müsteşarı ile MAH, İstihbarat, Psikolojik Savunma, İdari İşler Başkanları ve MİT fiili kadrosuna dâhil 12 nci maddede unvanları yazılı memuriyetlerle uzman müşavirler, uzman ve uzman yardımcılıkları kadrolarına atacaklar hakkında 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesi hükmü uygulanır.

MADDE 12. — MİT fiili kadrosuna dâhil memuriyetlerden, Emniyet Müfettiş yardımcıları, Emniyet müfettişleri, Emniyet başmüfettişleri ile Emniyet Grup şefleri dâhil yukarı derecelere alınacaklarda 788 sayılı Memurin Kanununun 4 nci maddesinde yazılı nitelik ve şartlardan başka aranılacak nitelikler talimatlarla belirtilir.

MADDE 13. — MİT kadrosuna dâhil memur ve hizmetliler 4367 sayılı Kanun hükümlerinden; aylıklı memurlar 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanunu ile 6564 sayılı Kanun hükümlerinden ve bunlardan dedektifler ayrıca 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin (b) fıkrası hükmünden faydalanırlar.

MADDE 14. — Daimî görevle dış memleketlerde bulunan memurların aylıkları 4991 sayılı Kanun hükümleri gereğince ödenir.

Malî hükümler

MADDE 15. — MİT in kapalı giderleri Başbakanlık bütçesinin örtülü ödenek tertibinden karşılanır.

Diğer giderlerin gerektirdiği ödenek Teşkilât adına Başbakanlık bütçesinde açılacak tertiplere konur.

MADDE 16. — MİT in Müsteşarı örtülü ödeneğin verilen direktiflere ve hizmetin isterlerine göre harcanmasından Başbakana karşı sorumludur.

MADDE 17. — MİT Müsteşarına 1 000, MAH, İstihbarat, Psikolojik Savunma ve İdari İşler Başkanlarına her ay 800 lira ödenek verilir.

Bu ödeneğin verilmesinde 5027 sayılı Temsil Ödeneği Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

MADDE 18. — MİT mensuplarına görevlerinin zorunlu kıldığı giderleri karşılamak üzere MİT Müsteşarının teklif ve Başbakanın onaylayacağı bir talimatla tâyin olunan ödenek verilir.

MİT fiili kadrosuna dâhil hizmetlilere MİT Müsteşarının onaylayacağı bir talimatla aylık ücretlerine ilâveten 50 - 150 lira arasında ücret verilir.

MADDE 19. — MİT kadrosuna dâhil aylıklı memurlardan, Bakanlar Kurulunca tesbit edilen diller dışında ve talimatta yazılı yabancı dilleri bildikleri üniversitece gönderilecek mümeyyizin katılacağı Komisyon huzurunda yapılacak sınavla belli olanlar hakkında 3656 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 20. — MİT görevlerinin özelliği dolayısıyla üniversite, yüksek okul ve yurt dışında öğrenci okutulabilir.

Geçici Komisyonun değiştirisi

şartıyla, Başbakan tarafından gerekli görüldüğü sürece bu teşkilâta çalıştırılabilirler. Burada çalıştıkları sürece aldıkları siciller dönüşlerinde bağlı oldukları dairelere gönderilir.

Bu personelin yükselmeleri MİT Müsteşarlığının sicil yerine kaım olacak teklifi üzerine yapılır.

MADDE 13. — MİT Müsteşarı, Millî Güvenlik Kurulunun göstereceği asker veya sivil iki aday arasından, Başbakan tarafından seçilerek müşterek kararname ile atanır.

Müsteşarlığa bir askerî şahıs atandığı takdirde, bu şahıs görevi süresince Silâhlı Kuvvetler makamları tarafından bir denetim ve teftişe bağlı tutulamaz.

MİT Müsteşarı bulunmadığı zaman kendisine MAH Başkanı vekâlet eder.

MİT Müsteşarı ile MAH, İstihbarat, Psikolojik Savunma, İdari İşler Başkanları ve MİT fiili kadrosuna dâhil 14 ncü maddede unvanları yazılı memuriyetlerle uzman müşavirler, uzman ve uzman yardımcılıkları kadrolarına atanacaklar hakkında 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmü uygulanır.

MADDE 14. — Kanun tasarısının 12 ncı maddesi, 14 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — MİT kadrosuna dâhil memur ve hizmetliler 4367 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin (B) fıkrası hükümlerinden; aylıklı memurlar 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanunu ile 6564 sayılı Kanun hükümlerinden ve bunlardan Dedektifler ayrıca 5434 sayılı Kanunun 32 ncı maddesinin (b) fıkrası hükmünden faydalanırlar.

MADDE 16. — Kanun tasarısının 14 ncü maddesi, 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Mali hükümler

MADDE 17. — Kanun tasarısının 15 ncı maddesi, 17 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Kanun tasarısının 16 ncı maddesi, 18 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Kanun tasarısının 17 ncı maddesi, 19 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Kanun tasarısının 18 ncı maddesi, 20 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — MİT kadrosuna dâhil aylıklı memurlardan, Bakanlar Kurulunca tesbit edilen diller dışında, talimatta yazılı yabancı dilleri üniversitece gönderilecek veya bilim dilleri dışındaki dilleri MİT'çe gösterilecek mümeyyizin katılacağı Komisyon huzurunda yapılacak sınavla bildikleri belli olanlar hakkında 3656 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 22. — MİT görevlerinin özelliği dolayısıyla, üniversite, yüksek okul ve yurt dışında öğrenci okutabilir.

Hü.

MADDE 21. — MİT mensuplarından fiilen vazife esnasında ölenlere veya vazife göremeyecekleri Sağlık Kurulu raporiyle belli olanlara MİT in teklifi Maliye Bakanlığının uygun görmesi ile Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek tutarlarda tazminat verilir.

MADDE 22. — MİT mensubu olup da bu Kanunun 9 ncu maddesinin (c) fıkrasına göre çalıştırılanlardan sonradan emekliliğe tabi bir göreve atananların, özel görevlerde geçici mahiyette çalıştıkları hizmetlerde geçen sürelerinden en çok 10 yılı, 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesine göre borçlanmak suretiyle emekliliklerinden sayılır.

Bunların borçlanmaları emekliliğe tabi müktesep hak dereceleri üzerinden yapılır.

MADDE 23. — MİT in ihtiyacı olan her türlü teknik araç, gereç ve yedek parçalarının ithalinde Millî Savunma Bakanlığının bağlı olduğu işlem uygulanır.

Bu araç, gereç ve yedek parçalarının satın alınması 6246 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

MADDE 24. — MİT e çeşitli bağış ve yardım yollarıyla gelen araç, gereç ve yedek parçalar, Bakanlar Kurulu kararıyla her türlü Gümrük Vergi ve resimleriyle (Damga Resmi dâhil) belediye hissesinden muaftır.

Olağanüstü hal, sıkıyönetim ve savaş halı

MADDE 25. — Olağanüstü hal, sıkıyönetim veya savaş halinin ilânında, MİT'in görev ve yetkileri, Silâhlı Kuvvetler Komutanlığı ve diğer devlet daire ve kurumlarıyla olan münasebetleri, Millî Güvenlik Kurulu (MGK)'ndan geçirilerek Bakanlar Kurulunca kabul olunacak özel talimatla düzenlenir. Bu hallerde MİT için bütçeye konulan ödenek hakkında Muhasebei Umumiye Kanununun 58 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Birinci fıkrada yazılı hallerde, gerekli görülecek munzam personel, her türlü teknik araç ve gereçler, akar yakıt, silâh, savaş gereci, donatım ve giyecek, bina ve tesisler gibi ihtiyaçlar Millî Savunma, İçişleri ve ilgili bakanlık ve dairelerle MİT arasında önceden hazırlanacak plânlarla belli edilir.

Çeşitli hükümler

MADDE 26. — MİT Müsteşarının başkanlığı altında MAH, İstihbarat, Psikolojik Savunma, İdari İşler ve Teftiş Kurulu Başkanlarıyla BaşhukukMüşavirinden kurulu bir Disiplin Komisyonu kurulmuştur.

Bu komisyon, başkan ve üyeleri dışında, teşkilât kadrosuna dâhil bulunan her derecedeki memurlar için, disiplin cezası tâyini bakımından, Bakanlık İnzibat Komisyonu yerindedir.

MADDE 27. — 9 . 3 . 1954 günlü ve 6330 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı hakkındaki Kanunun 1 nci maddesindeki (Millî Emniyet Hizmetleri Reisi ve) ibaresi ve aynı kanunun 2 nci maddesiyle, 23 . 11 . 1960 gün ve 136 sayılı Kanunla, 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Başbakanlık kısmına eklenen kadrolardan Millî Emniyet Hizmetleri Reisine ait 1 nci dereceden 2 000 lira aylıklı kadro ile 3 ncü dereceden 1 500 lira aylıklı isimsiz kadro ve aynı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar 29 . 2 . 1964 tarihinden itibaren çıkarılmış ve aynı cetvelin Başbakanlık kısmına ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

Kısaltmalar ve tarifeler

MADDE 28. — Bu kanunda geçen :

MİT — Millî İstihbarat Teşkilâtını,

MAH — Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığını,

Geçici Komisyonun değiştirişi

MADDE 23. — MİT mensuplarından fiilen görev esnasında yaralanan veya ölenlere MİT'in teklifi, Maliye Bakanlığının uygun görmesiyle Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek esaslara göre tazminat verilir.

MADDE 24. — MİT mensubu olup da bu kanunun 11 nci maddesinin (c) fıkrasına göre çalıştırılacaklardan sonradan emekliliğe tabi bir göreve atananların, özel görevlerde geçici mahiyette çalıştıkları hizmetlerde geçen sürelerinden en çok 10 yılı, 5434 sayılı Kanuna göre borçlanmak suretiyle emekliliklerinden sayılır.

Bunların borçlanmaları emekliliğe tabi müktesep hak dereceleri üzerinden yapılır.

MADDE 25. — MİT'in ihtiyacı olan her türlü teknik araç, gereç ve yedek parçalarının ithalinde Millî Savunma Bakanlığının bağlı olduğu işlem uygulanır.

MADDE 26. — MİT'e çeşitli bağış ve yardım yollarıyla gelen araç, gereç ve yedek parçalar Bakanlar Kurulu kararıyla her türlü gümrük vergi ve resimleriyle, Damga Resmi, Harc ve Belediye Hissesinden muaftır.

Olağanıştü hal, sıkıyönetim ve savaş hali

MADDE 27. — Olağanıştü hal, sıkıyönetim veya savaş halinin ilânında, MİT'in Silâhlı Kuvvetler Komutanlığı ve diğer Devlet kurumlarıyla olan münasebetleri, Millî Güvenlik Kurulu (MGK) ndan geçirilerek Bakanlar Kurulunca kabul olunacak özel talimatla düzenlenir. Bu hallerde MİT için bütçeye konulan ödenek hakkında Muhasebe Umumiye Kanununun 58 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Birinci fıkrada yazılı hallerde gerekli görülecek munzam personel, her türlü teknik araç ve gereçler, akar yakıt, silâh, savaş gerci, donatım ve giyecek, bina ve tesisler gibi ihtiyaçlar Millî Savunma, İçişleri ve ilgili Bakanlık ve dairelerle MİT arasında önceden hazırlanacak plânlarla belli edilir.

Çeşitli hükümler

MADDE 28. — MİT Müsteşarının başkanlığı altında MAH, İstihbarat Psikolojik Savunma, İdari İşler ve Teftiş Kurulu Başkanları ile Hukuk Müşavirinden kurulu bir Disiplin Komisyonu kurulmuştur.

Bu komisyon, Başkan ve üyeleri dışında, Teşkilât kadrosuna dâhil bulunan her derecedeki memurlar için disiplin cezası tâyini bakımından, Bakanlık İnzibat Komisyonu yerindedir.

MADDE 29. — Kanun tasarısının 27 nci maddesi, 29 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Kısaltmalar ve tarifler

MADDE 30. — Bu kanunda geçen :

MİT — Millî İstihbarat Teşkilâtını,

MAH — Millî Emniyet Hizmetleri Başkanlığını,

İB — İstihbarat Başkanlığını,
MIKK — Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulunu,
PSB — Psikolojik Savunma Başkanlığını,
İİB — İdari İşler Başkanlığını,
MGK — Millî Güvenlik Kurulunu,
Gösterir.

MIT Mensubu - Bu kanun veya bu kanuna göre çıkarılmış talimatlarda yazılı ödevleri yerine getirmekle görevlendirilmiş olan kimsedir.

Geçici maddeler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yayımı tarihinde Millî Savunma Bakanlığı fiilî kadroları ile Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarında çalışan memurlardan gerekenlerin 12 nci maddede yazılı memuriyetlere bu maddedeki şartlar aranmaksızın bir defaya mahsus olmak üzere atanmaları yapılabilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millî Savunma Bakanlığı fiilî kadrosunun (D) cetvelinde bulunan hizmetlilerden Mah hizmetlerinde çalışanlardan gerekli görülenlerin istihdamlarına devam olunur. İstihdamları sona erinceye kadar her türlü istihkaklarını Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden alırlar.

GEÇİCİ MADDE 3. — MIT mensubu olup da bu kanunun yürürlüğünden önce emekliliğe tabi görevlere atanmış olanlar hakkında 22 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunla kadroları kaldırılanlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçici görev, hastalık, izin gibi kanuni sebeplerle görevi başında bulunmayanlar MIT'in çıkık veya fiilî kadrosundaki aylıklı bir göreve atandıkları takdirde işe başlama kaydı aranmaksızın aylıklarının verilmesine devam olunur.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte memur bulunanlardan kadro, aylık ve unvanları değiştirilmemiş olanların yeniden atanmaları gerekli olmayıp haklarında yukarıki fıkra hükümleri uygulanır. (Eski memurluk unvanlarının karşılığı bulunan kelimelerle ifadesi kadro unvanında değişiklik sayılmaz.)

MADDE 29. — Bu kanun 29.2.1964 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 30. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27 . 4 . 1963

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>E. Alican</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>H. Dinçer</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>	Devlet Bakanı <i>N. Öktem</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>	İçişleri Bakanı <i>H. O. Bekato</i>	Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>	Ticaret Bakanı <i>M. Ete</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoglu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>	Ulaştırma Bakanı <i>E. Ökten</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>F. Çelikkbaş</i>	Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı <i>C. T. Karasapan</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>	

Geçici Komisyonun değiştirii

İB — İstihbarat Başkanlığını,
MIKK — Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulunu,
PSB — Psikolojik Savunma Başkanlığını,
İİB — İdari İşler Başkanlığını,
MGK — Millî Güvenlik Kurulunu,
Gösterir.

MIT mensubu — Bu kanun veya bu kanuna göre çıkarılmış talimatlarda yazılı ödevleri yerine getirmekle görevlendirilmiş olan kimsedir.

Geçici maddeler

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yayımı tarihinde Millî Savunma Bakanlığı kadroları ile Emniyet Genel Müdürlüğü kadrolarında çalışan memurlardan gerekenlerin 14 nc maddede yazılı mmuriyetlere bu maddedeki şartlar aranmaksızın bir defaya mahsus olmak üzere atanmaları yapılabilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Kanun tasarısının geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — **MIT** mensubu olup da bu kanunun yürürlüğünden önce emekliliğe tabi görevlere atanmış olanlar hakkında bu kanunun 24 nc maddesi hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Kanun tasarısının geçici 4 nc maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Kanun tasarısının 29 nc maddesi, 31 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Kanun tasarısının 30 nc maddesi, 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık tutarı
2	Mütehassıs Müşavir	3	1 750	6	Muamelât Müdürü	1	950
3	Emniyet Grup Şefi	2	1 500	5	Muhabere Uzmanı	1	1 100
4	Emniyet Başmüfettişi	9	1 250	6	Muhabere Uzman Yardımcısı	1	950
5	» »	10	1 100	5	Tercüman	1	1 100
6	Emniyet Müfettişi	14	950	6	»	1	950
7	» »	22	800	7	»	2	800
8	Emniyet Müfettiş Muavini	25	700	8	»	4	700
9	» » »	33	600	7	Doktor	3	800
9	Sivil Memur (Dedektif)	10	600	7	Başfoto Memuru	1	800
10	» » »	8	500	8	Foto Memuru	3	700
11	» » »	10	450	9	» »	3	600
12	» » »	10	400	10	» »	2	500
13	» » »	18	350	8	Matbaa Memuru	1	700
10	1 nci Sınıf Muamelât memuru	8	500	9	Atelye Şefi	1	600
11	2 nci Sınıf Muamelât Memuru	13	450	10	Çinkoğraf	1	500
12	3 neü Sınıf Muamelât Memuru	15	400				
13	4 neü Sınıf Muamelât Memuru	17	350				
					Toplam	253	

[2] SAYILI CETVEL

1	Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarı	1	2 000	2	Psikolojik Savunma Başkanı	1	1 750
2	Millî Emniyet Hizmetleri Başkanı	1	1 750	2	İdari İşler Başkanı	1	1 750
2	İstihbarat Başkanı	1	1 750	2	Teftiş Kurulu Başkanı	1	1 750
				3	Başhukuk Müşaviri	1	1 500

(Geçici Komisyonun değiştirilmesine bağlı cetveller)

[1] SAYILI CETVEL

Kanun tasarısına ekli (1) sayılı cetvel aynen kabul edilmiştir.

[2] SAYILI CETVEL

1	Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarı	1	2 000	2	Psikoloji Savunma Başkanı	1	1 750
2	Millî Emniyet Hizmetleri Başkanı	1	1 750	2	İdari İşler Başkanı	1	1 750
2	İstihbarat Başkanı	1	1 750	2	Teftiş Kurulu Başkanı	1	1 750
				3	Hukuk Müşaviri	1	1 500